

BONA PAU

PRENSA
CORONA

Núm. 465 Any XXXIX

MONTUÏRI

NOVEMBRE 1991

**La fàbrica de
ciment armat
de Son Manera,
esbucada per un
fibló**

**A partir del curs
94-95 es deixarà
de cursar 7è i 8è
a les Escoles de
Montuïri**

**El "dimoni" tindrà
vestit i careta nous**

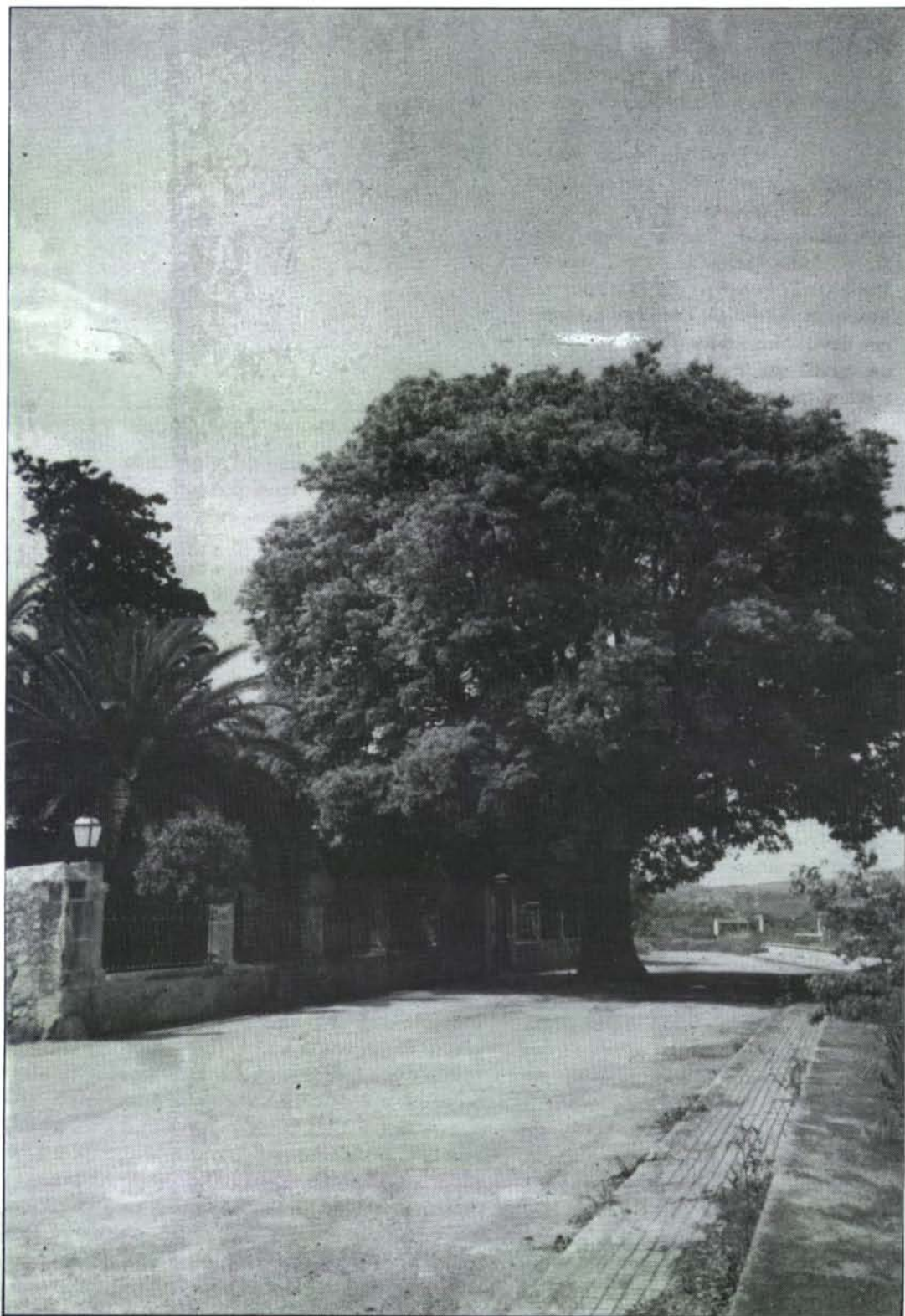
**Cap a un pacte
urbanístic,
principal
preocupació de
Mateu Ginard,
regidor del P.S.M.**

**Fou inaugurat
el nou edifici
de la Creu Roja
a Montuïri**

**Els juvenils
encara no han
perdut cap partit**

**Imminent renovació
del Consell
Parroquial de
Pastoral**

*El cementiri, a l'ombra del
lledoner, fou, de bell nou, el
passat dia de Tots Sants, lloc
de cita dels qui ploren la
mort dels seus sers estimats.*

Aspectes de la vida quotidiana a Montuïri en el segle XVIII

CONTRABAN

A alguns anteriors escrits ja parlàrem del contraban, un fenomen econòmic que sorgí a Mallorca per raons de subsistència, especialment dels pobles costaners. Els ingressos estatals es veien molt disminuïts per la seva causa i per tant la seva repressió i posterior càstig sempre eren de consideració.

L'escrit és de don Antonio de Alós, Marquès d'Alós —que encara que no ho especifichi, suposam que era el Capità General de Mallorca— dirigit als batles dels municipis de Sencelles, Sant Joan, Sineu, Santa Margalida, Petra, Algaida, Montuïri i Porreres. En ell avisa als esmentats batles que es té coneixement que des de Menorca està a punt de partir un vaixell que trasllada un famós contrabandista cap a Mallorca.

Aprofitem ara per fer un incís històric. L'illa de Menorca va pertànyer per espai de quasi cent anys a la corona anglesa. La data del document (1772) està compresa dins aquest espai de temps. Per tant, les autoritats mallorquines no podien aturar una nau que sortia de terra estrangera, i tal volta les autoritats angleses no devien tenir un desig especial d'afavorir la Reial Hisenda espanyola impedit el contraban cap a Mallorca.

Passem ara a exposar el document:

“Don Antonio de Alós:

Por cuanto se me ha dado la noticia cierta i segura de que el patrón Miguel Alemany mahonés está pronto a partir de la costa de Menorca con su barco cargado de tabaco de fraude trayendo a su bordo el famoso contrabandista Juan Bonet alias Carles, para introducirlo clandestinamente en este Reyno. Siendo un asunto de tan graves consecuencias tanto para la salud pública como principalísimo objeto quanto por lo expuesto que están los naturales de esta isla de sufrir la contribución del menor valor que tenga la renta del tabaco en todo este reino que indispensablemente les impedirá su Majestad como lo previno de su Real orden el Excmo. Sr. D. Miguel de Musques en 26 de julio de 1769. Comunicada a todas las justicias de Mallorca con despacho mio de 14 de agosto siguiente que se repitió

Les cases d'Horteta possiblement foren aletades el segle XVIII per mor dels contrabandistes

en otro de 30 de marzo del año pasado de 1700 que deben tener presentes por haberlos mandado colocar en sus archivos así como lo están en esta Capitanía General. Por tanto, ordeno y mando a todos los bailes y regentes de las villas y pueblos de la Marina de este Reyno y a los de lo interior de él, vigilen con la mayor atención, conato y cuidado el resguardo corriendo la costa y parages más sospechosos día y de noche con patrullas que formaran desde luego de lugarestienientes y gente de armas observando a los torreros y guardias secretas que no han de descuidar un punto en los avisos de los bastimentos o barcos que se presenten a su vista con el disfraz de pescadores haciendo fuego sobre los que no respondan a la voz como deben para ahuyentarlos y defender el desembarco, cuidando los de lo interior y todos de asegurar y prender a cualquier género de paisano que vean sin pasaporte mio y que induce sospecha de vagante o contrabandista hasta recorrer las casas que estan fuera del poblado con lo que acreditan el ser leales y fieles vasallos de su magestad. Libertando de las penas prescritas en los bandos anteriores de exacto cumplimiento de esta orden y el último pueblo lo devolverá a mi Secretaría con el requisito necesario y acostumbrado. Dado en el Castillo de Palma a 7 de agosto de 1772.- Marquès de Alós”.

INTENT DE VIOLACIÓ

Aquest text que a continuació mostrem és el de l'empresonament d'un missatge de la possessió porrerenca de Son Oms, per un intent de violació en la persona de la filla de l'amo de la possessió.

“Muy Ilustre Señor:

Participo a Vuestra Excelencia como día 18 de enero del corriente año de 1775 compareció ante mi Juan Mas de la Cruz, lugarteniente de baile real en ausencia del Bayle Mayor, Juan Fiol, natural de la villa de San Juan, coductor (1) del predio Son Homs quien me dio instancia criminal de como Antonio Verger alias Mola hijo de Raphael difunto, en atención de haber pasado en dicho predio Son Homs por un jornal de entrecavar, se agarró a una muchacha, su hija, llamada Antonia Anna quitandole las faldillas y quedando en caminsa diziendole que la habia de corromper dos vezes ya que no podia a su hermana Bárbara de edad de 14 años. Este siendo lugarteniente real me lo llevó preso en esta Real Cárcel en donde se mantiene aguardando de V. Exclla las providencias que más convengan.- Montuiri, Enero de 1775”.

Guillem Mas Miralles

Dos dits de seny

Les sabates "girades de peu"

Si giram els ulls entorn, podem veure que el món està fet "una olla de caragols": violència, guerra, terrorisme, droga, sexe, corrupció, nepotisme, explotació, contaminació, racisme, marginació, destrucció de la naturalesa, violació dels drets humans...

¿Cap a on anam? Sembla que qui més qui manco va "fot qui fot i viva el rei". La publicitat i els mitjans de comunicació sembla que només tenen interès en fomentar l'agressivitat, l'individualisme i la competitivitat. Cada vegada més es valora la persona per les coses que posseeix que no pels seus valors culturals o morals.

Sembla que a mesura que augmenta la riquesa material i el benestar d'un país es va perdent humanitat i capacitat de convivència. Les diferències entre la minoria rica i la majoria pobra són cada vegada més grosses. De cada vegada hi ha més atur, més marginació i també més domini i manipulació per part de les grans multinacionals.

Davant tal situació, la cosa pitjor que ens pot passar és sentir-nos impotents i deixar-nos manipular passivament, amb excuses com: "La corrent del món ho duu així", "Tanmateix no hi podem fer res", etc.

A nivell de poble, que és el que ens afecta de més prop, cal revisar contínuament l'escala de valors i recuperar o mantenir en els primers graons tots aquells valors que enriqueixen la persona per dedins i que ajuden a crear lligams profunds i a eixarmar camins de progrés integral, i no sols econòmic per on puguem anar fent passes com a comunitat. Qualque dia els infants i joves d'ara potser ens en demanaran comptes.

Cal descartar, per tant, tot allò que suposi pur lluïment personal,

L'Escola de Música, una de les comeses del Patronat

Alumnes de l'Escola de Música amb la que ha estat la seva professora, Margalida Vaquer

Mal exemple

"No hi ha policia ni Guàrdia Civil, vine!". Aquestes paraules, tal qual, les digué una mare al seu fill a punt d'investir amb la bicicleta pel carrer de direcció prohibida. Davant la invitació de la seva mare, l'al·lot, sense dubtar-ho, enfilà carrer amunt contra-direcció. En aquell moment no vaig voler fer cap tipus de comentari però en vaig prendre bona nota, cosa que m'ha donat peu per a la col·laboració mensual a **Bona Pau**.

Les normes de circulació, com qualsevol llei legítimament apro-

vada, obliguen a tot ciutadà. Encara que no es vegi cap perill aparent s'han de respectar. Encara que no hi hagi ningú en tota la carretera, si hi ha un "stop", és obligació aturar-se, per molta pressa que es tenguí. Això d'entrada, però en el cas que avui ens ocupa, la infracció de la llei és molt més sèria pel fet d'una persona major induir un al·lot a burlar la llei, adduint com a raó que "no hi ha policia municipal ni Guàrdia Civil".

¿On és el civisme? ¿On queda el sentit de la responsabilitat? ¿És així com s'educa?

A vegades ens queixam del comportament dels al·lots o dels joves i oblidam que sovint som els adults els responsables de la seva conducta. Si és veritat aquell eslògan que "Els fills no obeeixen, imiten", convendrà que els pares, els educadors i els adults en general siguin un punt de referència honest per a aquells que vénen darrera nosaltres i que ens miren molt més del que amb freqüència ens imaginam.

activisme irreflexiu, culte a les modes i marques, valoració de les persones segons el profit que en puguem treure, evasió de responsabilitats, rebuig sistemàtic dels qui no pensen o actuen com nosaltres, crítica als qui s'esforcen per fer camí sense esperar recompensa...

Si no ho feim així, serem un poble mort i de poc seny, que troba dificultats per caminar, perquè porta les sabates "girades de peu".

Salomó

Andreu Genovart

La Consellera de Cultura, Educació i Esports, Maria Antonia Munar, va inaugurar l'exposició "Les juguetes de les nostres padrines"

Els nins no juguen amb les nines

Hi havia —ara us parl de quan era un infant— juguetes amb les quals només podien jugar els nins: cavalls i carros, cotxes i camions, pilotes i baldufes, pistoles, escopetes... i les eines miniaturades del fuster, del picapedrer, del ferrer..., al costat de les juguetes en que era acceptat que jugassin les nines, pepes i fietes de terrissa, que omplien les cuines imaginàries dels somnis femenins, llits per a quan les pepes estaven malaltes, màquines de cossir, tamborets de brodar, balances, i planxes, i ventalls...

La jugueta era —potser encara ho és— un objecte que facilitava la transició cap a una conducta predeterminada per la pròpia cultura, que ens entrenava per a l'exercici del rol que ens havia tocat. Mentre jugàvem, assajàvem de fer les activitats que la societat atribuïa als homes, diferenciant d'aquelles considerades pròpies de les dones. Però la jugueta també determinava la classe social. Vull dir que hi havia juguetes de pobres i juguetes de rics: pepes de porcellana comanades a París i pepes de cartó que podien adquirir-se el dia de la fira, una volta a l'any. La fira era, llavors, un espai màgic, com si París vingués a la plaça del poble, aquell dia. Però hi havia qui assajava d'ésser ric mentre durava el joc i hi havia aquells que sempre tenien juguetes de pobre.

Aquelles juguetes que vaig tenir prohibides, perquè només podien jugar-hi les nines, tot just retrobades en la magnífica col·lecció de Ton Boig Clar, em desvetllen algunes velles inquietuds oblidades. A vegades, emperò, qualsevol cosa podia esdevenir una jugueta, només que la imaginació sabés transformar-la: una capsa buida, una copinya, un tros de llençol, l'ombra de les mans... Però no solament ens indicaven els respectius espais lúdics, perquè "els nins —deien— no juguen amb les nines".

Només en algunes poques ocasions vaig transgredir el rigor de la prescripció. Els migdies d'estiu, mentre tots sestejaven, a vegades jugàvem a metges amb una veïna. Tenia els ulls blaus com les pepes que duïen de París. A mi m'agradava que ella fos la malalta.

Gabriel Janer Manila

"Les juguetes de les padrines"

Una exposició singular

Del 8 al 31 d'octubre romangué oberta a la Casa de Cultura de Ciutat l'exposició "Les juguetes de les nostres padrines", promoguda per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

Aquesta exposició va suposar una mostra representativa de les juguetes dels nostres avantpassats. Constava de dos mil peces, entre cotxes de llauna, cavalls de cartó, autòmats, trencaclosques, peces o jocs de taula... repartits dins deu vitrines de fusta. No hi mancaven pepes, juguetes grans, cromos... tota una evocació infantil d'un temps que no tornarà.

LA FESTA DE SANTA CECÍLIA

Programa

El Patronat de Música de Montuïri organitza enguany, com anys passats, la festa de Santa Cecília. El programa que té projectat és el següent:

Dissabte dia 16 de Novembre

A les 20'30, a la Sala Mariana. El grup artística "Tardor - 91" interpretarà el programa "Mozart a la Part Forana", amb la participació de Bosch i altres artistes.

Diumenge, 17 de Novembre

A les 9'30: Cercavila. La Banda de Música de Montuïri recollirà els músics que s'incorporen a la banda.

A les 11: a l'església parroquial: Missa solemne amb intervenció de la Coral Parroquial dirigida per Baltasar Fiol.

A les 12: A la mateixa església: Concert pels alumnes de l'Escola de Música de Montuïri.

Seguidament: Concert per la banda de Música de Montuïri, dirigida per Pere Miralles.

A les 14: Dinar de germanor en el restaurant "Can Tronca" de Sant Joan. (Reserva de tiquets a l'Ajuntament).

Dimecres, 20 de Novembre

A les 16'15, a l'església parroquial: Concert pels alumnes de l'Escola de Música de Montuïri.

Dissabte, 23 de Novembre

A les 20'30, a l'església parroquial, final de festes de Santa Cecília amb actuació de la Coral

Miquel Mora Mas "Nyol", una vida dedicada a la música

MÚSIC MILITAR RETIRAT, HA TOCAT 25 ANYS AMB LA SIMFÒNICA DE CIUTAT

La vocació musical d'en Miquel Mora Mas "Nyol" no la pot negar ningú que el conegui. Des que tenia 18 anys, l'any 1943, que fou quan va començar a entonar les primeres notes del pentagrama a Montuïri, sota la direcció i ensenyament de Rafel Miralles "Putxo", ja difunt, fins en fa cinc, es pot dir que tota la seva existència l'ha consagrada a l'art musical, encara que no precisament a Montuïri, el seu poble natal.

En Miquel "Nyol" va néixer l'any 1925. De petit, com la major part dels montuïrers, anà a escola, però just haver après les primeres lletres ja el posaren a fer feina de picapedrer. Però durant la seva adolescència també anava els vespres a ajudar a aprendre de barber amb el seu tio Macià, fins que un dia va decidir, juntament amb un parell d'amics seus i de la seva edat, integrar-se a la banda de música de Montuïri.

Veient el mateix Miquel la seva bona disposició per a la música, tot i que de cada dia l'atreia més, determinà anar-se'n voluntari a l'Exèrcit amb la intenció d'arribar a formar part de la banda militar i dins ella llaurar-se el futur.

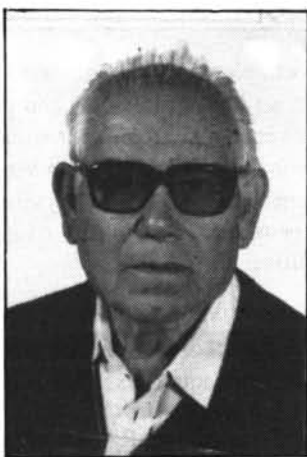
Ara té 66 anys i en fa vuit que es va retirar de l'Exèrcit, però mai s'ha desvinculat de Montuïri i ha seguit les diferents etapes de la nostra banda. Es pot dir que pràcticament ha estudiat música tota la vida, i si no ha arribat més amunt ha estat perquè les circumstàncies i el temps de la post-guerra així ho han exigit.

—¿Com foren els teus inicis musicals, Miquel?

—Als 18 anys, a Montuïri, vaig aprendre música amb mestre Rafel Miralles "Putxo". Vaig començar amb ell i hi vaig anar aproximadament un any i mig. Aleshores érem dos: en Guillem Miralles "Niu" i el qui parla. Més envant hi vengué en Rafel Socías "Vermell", però al poc temps ho deixà.

—¿I el servei?

—Als vint anys em vaig incorporar voluntari al quarter, però quan podia, al temps que mestre Rafel "Putxo" era el

director, venia a tocar aquí, sobretot si tenia permís.

—¿Quin instrument has tocat durant la teva vida professional?

—La trompa. Primer vaig començar amb el fliscorn, a Montuïri, però des que me n'he anat, sempre he tocat la trompa. Quan venia a Montuïri tocava el fliscorn, llevat d'una vegada, amb motiu de l'homenatge de l'entrega de la batuta a en Tasà de "Sa Mata". Aleshores mancava una trompa i ja no tocava el fliscorn.

—Parla'ns un poc més del quarter.

—Com que abans ja havia après un poc de barber, allà, quan podia, exercia també aquesta professió i amb les propines vaig poder-me pagar les meues estudis musicals. Poc a poc vaig fer els quatre cursos de solfeig, l'harmonia elemental, i com que no disposava ni de piano ni de doblers per comprar-lo ni tan sols llogar-lo, no en vaig estudiar.

—¿On estudiaves?

—Als pocs dies d'esser al quarter vaig anar al Conservatori. Però com que en aquell temps estava molt abandonat, vaig tallar i vaig cercar un mestre particular, que per cert va ésser el mateix director de la banda del Regiment. Al Conservatori sols hi anava per examinar-me.

—¿Què feres més envant?

—Una vegada haver ingressat a la banda militar, vaig començar a preparar les oposicions per sergent de música militar, les quals vaig aprovar. I això féu

que em destinassin fora de Mallorca. Vaig haver d'estar deu anys fora de Mallorca, a Catalunya, concretament a Figueres, Mataró i Barcelona i allà vaig continuar estudiant harmonia i melodia. Això era entre el 51 i el 61.

—Allà, ¿tocaves a altres bandes?

—Sí; a l'entretant em convidaren per anar a fer suplències al Teatre Liceu de Barcelona. En aquell gran teatre, quan s'interpretaven, per exemple, les gran obres d'en Wagner, per a les òperes, doblaven certs instruments, i com que mancaven músics, venien a mi.

—¿Pensares mai anar per director?

—Em proposaren fer oposicions per director de bandes civils. Em vaig preparar i després no se'n feren. Als 57 anys vaig participar a oposicions per subdirector de bandes militars, però com que ja estava a punt de retirar-me, malgrat la meua preparació i haver arribat a la fi, no vaig assolir plaça.

—¿Has tocat moltes vegades amb en Tasà Pocoví de "Sa Mata"?

—Moltíssimes vegades, a la Simfònica de Ciutat, sobretot a partir de l'any 61 i fins que ell va morir tocàrem allà junts. Jo —diu en Miquel— vaig continuar a la Simfònica fins a l'any 1986.

—¿Per què no toques a la banda de Montuïri?

—Perquè no puc tocar. Vaig tenir un infart i una angina de pit i he d'anar molt alerta i no vull ni puc tocar, ni aquí ni enlloc. M'han vengut a cercar per anar a altres llocs, però he hagut de dir que no. Em fatig molt.

—¿T'has dedicat mai a ensenyar música?

—Sí. Per cert que a Montuïri hi ha el fill d'en Pep Serra "Vadell" i el d'en Juli Serra, que els vaig ensenyar. Consider que el primer té unes condicions excepcionals pel seu instrument, la trompeta.

—¿Què ens dius de la banda de Montuïri d'avui?

—Ara amb tanta gent jove que s'hi ha

(Continua a la pàgina següent)

**EN MIQUEL MORA VEU UN "FUTUR BO I
BRILLANT A LA BANDA DE MONTUÏRI:
"ELS AL.LOTS D'ARA TENEN UNA
PREPARACIÓ QUE ABANS NO TENIEN"**

**HA COMPOST UN HIMNE PER A MONTUÏRI,
UN ALTRE PER A LA TERCERA EDAT I
TAMBÉ UNA MARXA TITULADA
"MONTUÏRI". TOTS PER TOCAR LA BANDA**

(Ve de la pàgina anterior)

incorporada, es pot dir que té uns fonaments molt bons. Però aquests fonaments els han de desenvolupar. I no sols és el mestre el qui s'ha d'esforçar, han d'esser els mateixos músics els qui han de voler. El mestre, per molt que faci, si el altres no segueixen, no farà res. Són tots, els qui hi han de posar de la seva part tot el que pertoca. I per altra part, s'ha de tenir en compte que la banda estigui proporcionada a les parts instrumentals. No interessa que hi hagi molts d'instruments repetits i pocs d'una altra classe, ja que d'aquesta manera uns sons sobresortirien damunt els altres.

—¿Quin futur veus a la banda del poble?

—Un futur bo i brillant, perquè té molts d'al.lots joves, els quals ara tenen una preparació que abans no tenien.

RODA DE PREMSA DEL P.S.O.E.

Convidats pel PSIB-PSOE el passat 25 d'octubre la cúpula balear d'aquest partit oferí a Inca una roda de premsa a les publicacions de Premsa Forana, a la que hi acudírem.

Antoni Garcias, diputat pel PSOE a Madrid i Francesc Obrador, cap de l'oposició en el Parlament Balear, exposaren una visió del moment polític que avui es viu a Mallorca.

No mancaren al·lusions a l'autogovern, a les cotes de competències, als ingressos i despeses del Govern de la Comunitat Autònoma, a la pressió fiscal, al fort cànon damunt l'aigua (el qual fou objecte d'una dura crítica, ja que "aquest impost —segons digué Obrador— suposarà quasi el 25 o/o dels impostos totals dels Ajuntaments"), dels plans d'ordenació del territori, de sanejament, de la revisió d'espais naturals, de lleis que suposaran increment d'imposts, de "la injustícia que suposa —digué Obrador— tractar els desiguals en igualtat"... i molts altres temes d'actualitat.

Alguns van a estudiar al Conservatori, i disposen de bons professors i ben preparats que venen a Montuïri, per ensenyar-los. Ara bé, hi ha un perill: a vegades, quan tenen una vintena d'anys fan un canvi i pensen més en altres coses que en la música.

—¿Podries fer-nos un breu retrat de mestre Rafel "Putxo", de qui has parlat al principi d'aquesta xerrada?

—Gràcies a mestre Rafel, avui es pot dir que es conserva la banda de música de Montuïri, perquè ell fou el puntal de la banda en moments difícils. I no ho dic per menysprear ningú, però el que és cert és que tots els estalons que varen aguantar la banda de música havien estat deixebles d'aquell home. I no li han fet mai el més mínim cas. I ho he sentit molt —afegeix—. Era un home que sempre que fos en benefici del poble i per la música, estava disposat a tot. Va esser director entre 4 i 5 anys. Després el llevaren perquè... deien que ja no servia. Però sí, servia per ensenyar. En Guillem "Niu", en Joan "Pevora", n'Antoni "Botet"... i uns 7 ò 10 més, tots els puntals vells de la banda, que són els que l'han aguantada, foren ensenyats per aquest home. I jo també —afegeix en Miquel—.

—¿Què dius del Patronat de Música?

—Es molt bo que hi hagi un Patronat. Però s'ha de cuidar de la marxa de l'Escola de Música, tant dels alumnes com dels professors. I si és necessari, s'ha d'exigir, tant a uns com als altres.

—¿Has compost qualche peça musical o...?

—He fet un himne per Montuïri —ens diu tallant la pregunta—, que vaig entregar al batle com també una marxa titulada "Montuïri". Igualment vaig compondre un himne per a la Tercera Edat de Montuïri. Tot ho vaig entregar al batle. Tots estan composts per tocar la banda de música a fi que en el moment que decidescuin, ho puguin interpretar.

—¿Tenen lletra?

—No, però si hi hagués qualcú disposat a fer-ne una, tant per a l'himne de Montuïri com per al de la Tercera Edat, estaria agraït. I no ho ha de fer per mi, sinó pel poble.

Omfre Arbona

SA NOSTRA D'OR

*Un servei d'or
per a
gent d'or*

**ARA
COMENÇA LO MILLOR**

**"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS**

S'ha dit que...

... es qui passen pes camí Pelut, fa un mes protestaven de tants de clots com hi havia. Ara, que els ho han arreglat, callen.

—oOo—

... qualcú s'ho va tocar amb so dit, de tant que va menjar es dia de s'excurció de sa Tercera Edat. Però així i tot n'hi havia que tornaven repetir.

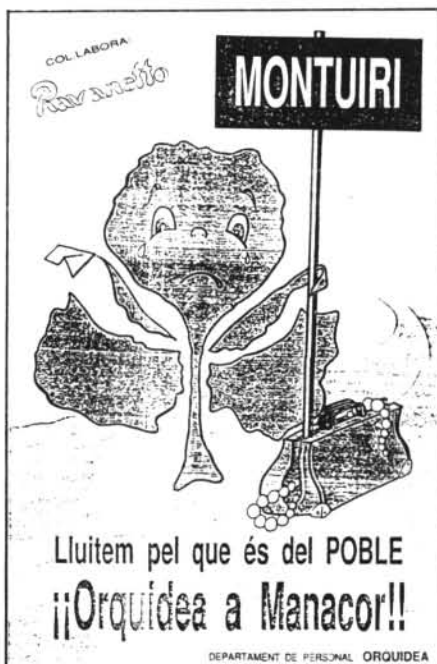
—oOo—

... llavors, naturalment, ja foren pocs es qui estaven en condicions de sortir a ballar. Amb sa panxa tan plena, ja em direu...!

—oOo—

... es dissabte de ses Verges hi hagué tants de bunyols que en sobraven més de mil, entre es de sa Tercera Edat i es des Patronat de Música. El sen demà dematí, enmig de plaça, se'n podien veure de trepitjats. I això que qualcú se n'hagué llepat es dits!

—oOo—

... es manacorins no volen amollar "ses perles" de cap manera. Escamparen uns cartells per Manacor (des quals n'oferim una mostra, reduïda) convidant a lluitar per si acàs. I es montuïrers, ¿què hi tenim que veure, si ells mos ho ofereixen?

—oOo—

... a Can Pieres han posat un gran billar —gros i reforçat—, però així i tot n'hi hagué un que no era capaç d'endevinar ses bolles. Ja podeu suposar perquè...

—oOo—

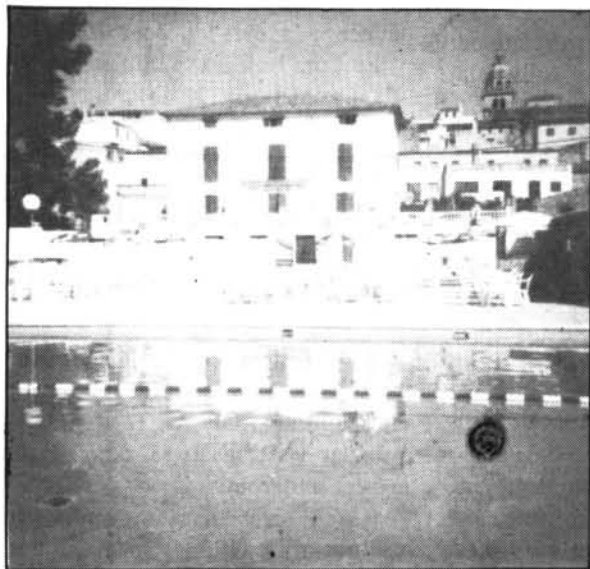
... qualcú, entre un poc indignat i un tant inquiet, s'exclamà: 'Montuiri és una hugaderia'. I ho deia perquè per la vila se senten a dir tantes coses que un no s'atreveix a escriure... i que si les publicàssim en aquesta secció, sortiríem nafrats. Sobretot aquelles que fan olor...!

—oOo—

... sembla mentida que a s'hora de donar es condol en es funerals, es portal d'ets homes estigui tan estibat. Es qui han de sortir ho han de fer a dures penes per mor de ses sempentes des qui volen entrar. Tot s'arreglaria ponsant-hi ordre. Però... ¿qui el posa?

En Xerrim

RESTAURANT

CUINA INTERNACIONAL
PLATS MALLORQUINS
MENJADOR
PISCINA
TERRASSA
FÀCIL APARCAMENT
PREUS ECONÒMICS

Avda. Es Dau s/n Telf. 64 62 80
MONTUIRI (Mallorca)

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió ordinària celebrada el 28 d'octubre de 1991

En aquesta sessió i per motius justificats eren absents el dos regidors del P.S.M.

Amb algunes observacions dels regidors R. Arbona i G. Miralles Pizà fou aprovada l'acta de la sessió anterior.

ADJUDICACIO DEFINITIVA D'OBRES DEL P.O.S. - 1991

Per unanimitat foren adjudicades les següents obres:

La perforació d'un pou a Son Costa per a l'abastiment de les aigües potables, a Eduard Cifre, per 6.700.000 pessetes. (S'havien presentat altres dues propostes, però foren rebutjades per esser més alt el pressupost).

La 3a. fase de la residència de la Tercera Edat, a Construccions Cerdà, per un import de 37.100.000 pessetes.

PLA D'OBRES I SERVEIS - 1992

Essent el pressupost aproximat, per a la canalització d'aigües netes, d'uns 300 milions de pessetes, s'acordà incloure dins el P.O.S. - 92, el 50 per cent d'aquesta quantitat, de les quals es demanarà el 75 o/o al C.I.M. i l'altre 25 o/o anirà a càrrec de l'Ajuntament. Això suposarà per a les arques municipals uns 37'5 milions.

GESTIÓ TRIBUTÀRIA DE L'IMPOST SOBRE BÉNS IMMOBLES

El secretari de la Corporació donà compte al Ple que a partir de 1992 l'Estat no assumirà la gestió tributària de l'impost sobre béns immobles, o sia sobre el que en deim rústica, urbana i industrial, tasca que hauran de realitzar els propis Ajuntaments.

La Corporació es donà per assabentada.

CERTIFICACIONS D'OBRA

Per unanimitat la Corporació aprovà la 5a. i última certificació de les obres per a la construcció de l'edifici de la Creu Roja, per un import de 1.739.935 pessetes. I també la 5a. de la residència de la 3a. Edat, la qual puja 1.970.721 pessetes.

CONVENI AMB JOAN RAMONELL CASTELLÀ

S'acordà aprovar el conveni-contracte per formalitzar amb Joan Ramonell Castellà, mitjançant el qual s'autoritza a l'Ajuntament per procedir a la construcció d'un pou d'aigua a la finca Son Costa, conveni que concedeix una opció de compra pel preu de 6.500.000 pessetes, en el suposat que es trobi una correntia d'aigua suficient per cobrir les necessitats.

MOCIONS DEL P.S.O.E.

El P.S.O.E. presentà dues mocions: Una sobre diferents millores en el camp de futbol proposant: a) que dins la segona fase de la construcció de la piscina municipal s'inclougué la construcció d'unes pistes de tennis i l'adecentament dels voltants del bar, b) aplanar la voravia al costat de la carretera de Manacor a fi que pugui ser utilitzada per aparcament de cotxes i vehicles, i c) construcció d'un aljub amb l'aprofitament de les aigües pluvials o la perforació d'un pou.

Abans de la votació el batle va exposar que els punts a) i b) ja estaven contemplats a l'avantprojecte i el c) es va rebutjar. Moció que no fou aprovada per 3 vots a favor i 6 en contra.

L'altra moció del P.S.O.E. sobre la ubicació del poliesportiu cobert - M-3, tot i considerant que el pati del col·legi no és el lloc adequat; per unanimitat s'acordà encarregar un informe a l'arquitecte perquè faciliti el lloc més adient al voltant del col·legi i que

s'iniciïn les gestions per a la compra d'aquests terrenys.

PRECS I PREGUNTES

Els precs i preguntes que s'havien formulat a l'anterior sessió, en aquesta foren així contestats:

Preguntes de Pere Sampol

1.- ¿Quina és la situació legal de les obres a les quals es va instruir expedient de disciplina urbanística fa dos anys?

R.- Son Moià: Legalitzat.

Son Miró (xalet): legalitzat.

Son Miró (torre): en tràmit.

2.- ¿Considera positiu contractar obres d'instal·lacions elèctriques a empreses de fora vila quan a Montuïri hi ha dues empreses legalitzades?

R.- Sí; sempre que l'Ajuntament sigui beneficiat.

3.- Electrificaciones Alomar, ¿està donada d'alta de Ll. fiscal a Montuïri?

R.- Sí.

Preguntes de Munar Vich

1.- Número de persones que fan feina a la 3a. Edat i tipus de relació laboral entre aquestes i l'Ajuntament o la Mancomunitat des Pla.

R.- 4 persones.

2.- Per les festes de Sant Bartomeu hi va haver 4 dimonis. ¿De quina manera s'ha repartit la paga proporcionalment a la feina feta per cada un?

En Toni Jiménez: 5.000 ptes.

En Toni Sastre (Xinet): 5.000 ptes.

3.- Situació de les obres de connexió de les aigües brutes d'Es Dau i Son Pastor amb la depuradora de la carretera de Pina.

R.- Acabades.

Preguntes de Verger Gomila

1.- En referència al futur projecte de "Abastecimiento de agua potable". Pressupost, temps per executar-lo, conversacions amb GESA i Telefónica per instal·lar les respectives xarxes d'una manera subterrània.

R.- El plec de condicions està elaborat. Amb GESA hi ha hagut dues entrevistes.

SA FIRA

El Batle convida el poble a la FIRA d'enguany, que se celebrarà dia 1 de desembre.

Mateu Ginard Sampol, regidor pel P.S.M.

PRINCIPAL PREOCCUPACIÓ: ASSOLIR UN PACTE URBANÍSTIC QUE DELIMITI CLARAMENT EL SÒL URBÀ DEL RÚSTIC

Un dels cinc regidors que per primera vegada han entrat a formar part del Consistori de Montuïri és en Mateu Ginard Sampol. Es va presentar i aconseguí plaça formant part com a segon dins la candidatura del P.S.M. i figura com a portaveu del seu grup.

D'un caràcter reposat, però inquiet, feel a les seves conviccions, en Mateu lluita per assolir el que es proposa. És respectuós amb els altres i viu els problemes locals. Està casat amb na Joana Maria Fiol Jordà i tenen un fill i una filla de pocs anys. És infermer i fa feina de professor de Formació Professional en el Liceu d'Es Pont d'Inca, on els quatre es traslladen diàriament, ja que la seva dona també hi exerceix i els dos fills van a classe allà. Però viuen tota la setmana a Montuïri.

—¿Des de quan estàs aficat en política?

—Des dels desset anys.

—¿Per què t'hi vares aficar?

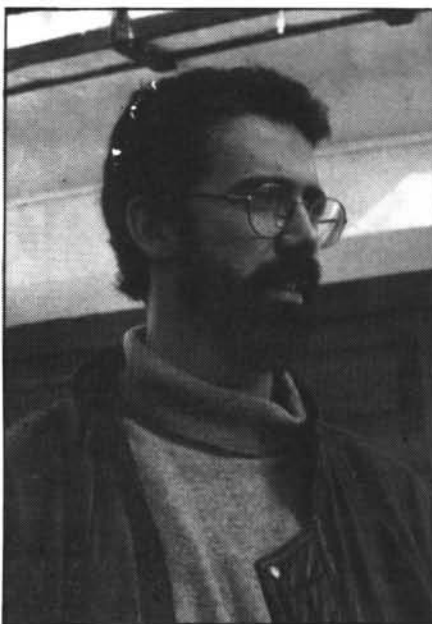
—Perquè eren els moments de la transició democràtica i tothom vivia molt intensament les perspectives de canvi.

—¿Per què del P.S.M. i no d'un altre partit?

—Perquè és un partit socialista que fonamenta la seva ideologia en la nostra realitat de comunitat històrica amb una cultura i manera d'esser pròpies. Per altra banda el P.S.M. té unes dimensions humanes on la participació de l'individu és important.

—¿Quina és l'opinió d'en Mateu Ginard respecte a que la joventut quasi no vol saber res de política, en passa...?

—Crec que la joventut té una actitud molt política. El que passa és que majoritàriament no tenen interès cap a la política institucional; en part perquè per interessos dels polítics s'ha professionalitzat molt i ha deixat de banda l'idealisme, aspecte que es defineix en la pròpia joventut. De totes maneres tampoc es pot generalitzar aquesta opinió. Jo, en particular —diu en Mateu—, tenc amics i amigues joves amb plantejaments vitals molt interessants.

—¿Veus possibilitats que la joventut vegi el caire bo de la política?

—Pens que la política en general no té caires bons ni dolents, sinó que hi ha actituds i fets bons i dolents, segons el criteri de cadascú.

—Aleshores, ¿com es podria encarrilar?

—El que hauria d'esser és que els joves aportassin les seves accions i opinions a l'entorn on es mouen. Al meu entendre això ja significaria participació a la vida política.

—Mateu: tu que en aquesta legislatura t'estrenes com a regidor: ¿quina opinió tens del Consistori?

—No me n'he duit cap sorpresa perquè ja ho coneixia una mica a través dels meus companys del P.S.M. Ara bé, des de l'òptica de regidor de l'oposició és una mica frustrant. Tal com van les coses a vegades ens veim obligats a ser únicament espectadors.

—Examinant lleugerament les decisions ja preses a l'Ajuntament de Montuïri, ¿quina opinió tens del partit que en majoria governa l'Ajuntament, basant-te en els acords?

—Pens que la majoria municipal no ha elaborat un projecte de feina seriós, sinó que va fent segons temes puntuals que van sorgint i en funció de les aporta-

cions individuals, de cada un dels membres de la majoria. I, una mica també, seguint la política de grans inversions, marcades pels plans del Consell Insular.

—¿Voldries anomenar els principals acords, segons tu, desafortunats?

—Bàsicament un: la decisió de vetar la participació dels partits de l'oposició, acordant suprimir les Comissions Informatives. Aquest aspecte es va poder subsanar mínimament gràcies a la moció que presentà el P.S.M., perquè era il·legal que no n'hi hagués cap.

—¿Quins acords consideres que s'haurien d'haver presos i s'han proposat o són evidents i no s'han presos?

—Crec que hauria estat una demostració d'acceptació de la nostra participació en la gestió municipal, el que la majoria hagués votat a favor de crear una Comissió de Batlia per a la restauració del Pou del Rei. Nosaltres ens oferírem per a responsabilitzar-nos d'aquesta Comissió, però la majoria ens ho denegà.

—¿Quina és la preocupació principal del vostre partit respecte a Montuïri i que depèn del Consistori?

—L'acord bàsic que s'hauria de prendre i que també és una de les principals preocupacions del P.S.M. a Montuïri, és el que fa referència al pacte urbanístic; del qual ja en parlàvem, juntament amb el P.S.O.E., a la campanya electoral.

—¿Com concretaries aquest pacte urbanístic?

—És necessari delimitar clarament el sòl urbà, el rústic, el de serveis i l'industrial, d'una manera planificada; i evitar que aquesta delimitació es faci en funció de les necessitats puntuals que plantegin particulars. I vull anticipar que el meu vot, en principi, serà contrari a qualsevol nova declaració d'interès social.

—¿Vols exposar algun tema no tocat?

—Sí. Vull afegir que és molt important veure com se segueixen organitzant associacions i activitats al marge de les institucions. Crec que aquestes són les que dinamitzen la vida del poble.

Onofre Arbona

Maria Planas Rosselló, Presidenta de la Creu Roja a Balears

Especifica els serveis que prestarà la base que fou inaugurada i les repercussions que pot tenir per a Montuïri

Una vegada conclusos els actes de la inauguració de la Base de Socors i Emergències de la Creu Roja a Montuïri volguérem parlar amb la senyora Maria Planas Rosselló, Presidenta de l'Assamblea Autònoma de la mateixa Creu Roja a les Balears perquè ens especificàs la tasca d'aquesta benèfica institució i concretàs les repercussions que tindrà la nova base pel que fa a Montuïri.

—D'entre les principals prestacions que atén la Creu Roja, la més tradicional i més antiga és l'auxili en carreteres —ens deia la Presidenta. I afegí:— en aquests moments estam treballant en toxicomanies, en acció social, repartint aliments, fent companyia a persones majors que es troben totes soles, a les quals ajudam portant-les al metge o cobrint altres necessitats. També treballam en les presons, a fi d'ajudar a persones que ja estan a punt de sortir al carrer, sobretot cercant-los feina; amb refugiats, o sia persones que arriben d'altres països, a les quals ens prestam per tramitar-los la seva documentació a fi que puguin quedar-se aquí. I tot això sense oblidar els qui pateixen o han patit toxicomanies, sidosos, alcohòlics i drogats: els subministram metadona quan es fa precís.

—¿Quina és la darrera innovació dins la vostra tasca?

—Possiblement el fet més important i que posarem ara en marxa sia el tele-alarma, que consisteix en un aparell que duen penjat perquè els malalts no es trobin tots sols, o si tenen un moment "d'apuro" puguin recórrer a qualcú.

—¿Teniu altres comeses?

—També feim una feina de promoció amb tots els qui han de treballar a la Creu Roja. Això és bàsic, si bé es pot considerar un treball intern. Com també els cursos puntuals; per cert que ara en feim un de dret internacional humanitari; un altre de la Comunitat Europea. O sia que treballam contínuament.

—En particular, aquest lloc que aquí avui s'ha inaugurat, ¿quines repercussions tindrà o pot tenir per a Montuïri?

—Això depèn del mateix poble de

La Presidenta de la Creu Roja va oferir al Consell Insular i a l'Ajuntament de Montuïri sengles plaques d'agraïment i en nom seu les rebieren Joan Verger i Joan A. Ramonell

Montuïri. Per part nostra —continua la Presidenta— el que voldria és que tot quant he anomenat fins ara es posàs en marxa, particularment l'ajuda als toxicòmans, que ja hi està. Després, el que s'ha de fer urgent és firmar el conveni amb la Mancomunitat des Pla a fi que aquest Centre serveixi a tots els Ajuntaments de la Mancomunitat. D'altra banda seria una pena que no s'aprofitàs. I per descomptat, a tot el poble de Montuïri, arribant els nostres serveis fins i tot a dur el menjar calent a qualcú que no en tenguí, a fer-li companyia, a dur-lo al metge, rentar-lo, ajudar-lo i, com he dit, el tele-alarma, que avui, com a mostra, n'hem posat dos, a dues persones que l'Ajuntament ha considerat que en aquests moments més ho necessitaven a fi d'evitar, com he dit, que es trobin totes soles i puguin caure, o un incendi i no es pugin moure. La idea, repetesc, és que se n'aprofiti tot Montuïri.

—En quant al servei per carretera, ¿per què servirà?

—Sempre ha tenguut la mateixa finalitat: si hi ha un accident a la carretera, l'ambulància surt tot d'una, ja que, d'altra manera, si els han de dur a Palma, s'empra més temps. Així, estant més prop, podem donar un servei més ràpid.

—El servei, ¿és permanent?

—Sí, les 24 hores del dia, inclosos dissabtes i diumenges.

—¿Quins sanitaris hi haurà aquí contínuament?

—De moment hi haurà el servei de la Creu Roja per a assistència urgent. Esperam que amb el temps s'ampliarà i hi haurà el de toxicomanies i altres. Aleshores hi tendrem un metge, infermeres, assistenta social... però ara no estam en disposicions de concretar més.

—¿Quins medis de transport per accidents o urgències tendreu aquí?

—Una ambulància. Si bé demanaria que entre tots els batles de la Comunitat des Pla en compassin una altra.

—¿Quan hi hagi un servei urgent que s'hagi de realitzar, ¿què es farà?

—En tenir l'urgència, que telefonaran aquí, encara que normalment la cridada sol anar a Palma, s'avisarà aquí, l'ambulància recollirà el malalt o ferit i se l'endurà cap a Ciutat.

—Ja per acabar, podria dir-nos, ¿de qui depèn aquest lloc avui inaugurat?

—De la Creu Roja de la Comunitat Autònoma.

Onofre Arbona

INAUGURACIÓ DE LA BASE DE LA CREU ROJA A MONTUÏRI

Fou inaugurada pel President del Consell Insular, el Batle de Montuïri i la Presidenta de la Creu Roja de Balears Foren entregades dues tele-alarmes: una a Josep Gomila i l'altra a Aina Socias

No hi havia molta gent, però sí més de la que s'esperava, quan a l'entrada de nit de l'11 d'octubre passat, en el quilòmetre 28 de la carretera Palma-Manacor, just a l'entrada de Montuïri, s'inaugurava la nova base de socors i emergències de la Creu Roja Espanyola.

Tal vegada unes dues-centes persones es congregaren allà per festejar aquest esdeveniment, del que Montuïri n'està orgullós i que servirà per atendre, no sols les emergències que ocorrin a la carretera —encara que aquesta sigui la seva principal finalitat— sinó que també socorrerà totes les necessitats urgents dels montuïrers i les d'altres pobles de la Mancomunitat des Pla de Mallorca.

L'edifici anterior ja datava de 1976, havia complert els seus objectius i no podia continuar en l'estat lamentable en què darrerament es trobava. Des d'aleshores s'havien comptabilitzats 4.113 serveis i com a centre o base d'urgències ja havia donat de si tot i més del que se li podia demanar. Durant aquests 15 anys l'ambulància féu 2.008 serveis i allà hi prestaren el servei militar 102 mossos. Cal recordar també que ja abans, des del 73 al 76, romania estacionada a s'Hostal una "roulotte" de la Creu Roja, la qual atenia els serveis d'urgència.

Ara, la base inaugurada, edificada en el mateix lloc on hi havia l'anterior, ha romàs així com pertoca per a la finalitat que ha de complir: consta d'una bona recepció, telèfons, sales de cures, d'estar, despatx dels sanitaris, local per acollida en primera instància, cotxeria per a l'ambulància i un petit espai a l'aire lliure. Tot dins un solar de 996 metres quadrats.

Per poder dur a terme aquesta edificació s'ha comptat sobretot amb tres institucions: la mateixa Creu Roja, l'Ajuntament de Montuïri i el Consell Insular. I qui ha duit el pes principal i més s'ha hagut de moure i fer gestions perquè fos realitat aquesta millora, ha estat el mateix batle de Montuïri, Joan A. Ramonell comptant amb la respatlla del Consell Insular i la Creu Roja.

Fou la mateixa presidenta d'aquesta institució la qui va ofrenar les plaques d'agraïment al Consell Insular i a l'Ajuntament de Montuïri i en nom seu les rebren respectivament Joan Verger i Joan A. Ramonell; com també fou ofert a Honorat Moll Ribas un diploma de gratitud per la tasca que ve realitzant a Montuïri com a president de la Creu Roja Local.

També foren entregades dues tele-

alarmes a dues persones impossibilitades de la vila: Una a Josep Gomila i l'altra a Aina Socias, l'administradora de la nostra revista. Així ambdós la portaran damunt ells i permanentment podran estar en contacte amb la base de socors per a qualsevol necessitat.

I pel que fa a la inauguració, sols resta ressenyar que l'acte començà hissant les banderes als acords de la banda de música de Montuïri, allà present. Seguí la benedicció pel nostre rector; i en els parlaments poguérem escoltar les tres persones esmentades: Ramonell, Verger i Planas. A l'interior fou descoberta una placa que diu:

Aquesta base de socors fou inaugurada l'11 d'octubre de 1991 per l'honorable senyor Joan Verger Pocoví, President del Consell Insular de Mallorca, essent Presidenta de la Creu Roja de les Illes Balears la Il·lustríssima senyora Maria Planas Rosselló i batle de la vila de Montuïri, l'Il·lustríssim senyor Joan Antoni Ramonell Amengual.

Fou un acte molt simpàtic al que hi assistiren diferents persones vinculades amb la Creu Roja, la majoria de batles dels pobles de la Mancomunitat des Pla i un bon nombre de montuïrers.

La inauguració acabà amb un refresc.

Un cap de fibló

Va esbucar 1500 m2. del sòtil de la fàbrica de ciment armat de Son Manera

Dia 26 d'octubre a la 1'30 del migdia una forta ventada semblant a un huracà va arrasar una extensió d'uns 1.500 metres quadrats de sòtil d'uralita i les 22 columnes que el sostenien, de la fàbrica de ciment armat de Son Manera, propietat de Miquel Sastre Mayol.

Aquest cap de fibló sols va durar uns segons, i aleshores sols hi havia a l'oficina el propietari. Els set operaris, per esser dissabte, no eren al treball, com tampoc cap camió que carregàs material. D'altra manera és molt possible que s'haguessin produït desgràcies personals.

Es va sentir un fort estrèpit, que asustà l'amo de l'empresa, ja que li semblà que simultàniament es produïen descàrregues elèctriques.

Per adonar-se'n de la magnitud de la tragèdia s'havia de veure com romangueren aquelles instal·lacions, les pèrdues de les quals se xifren en uns deu milions de pessetes.

TOXICOMANIES

En el nou edifici de la Creu Roja fou presentat el passat 22 d'octubre el "Centre de Toxicomanies Llevant" de la Creu Roja Espanyola. Un servei del que en podrà disposar Montuïri, ja que existeix un conveni entre la Mancomunitat des Pla i dita Creu Roja.

A la presentació oferiren primerament a les autoritats i persones representants d'entitats que se'n puguin beneficiar o responsabilitzar, un visió del que té projectat fer aquest Centre i després i per a tots els assistents, un documental sobre "l'alcoholisme i les seves conseqüències", molt ben explicat i comentat per la psicòloga i directora del programa de toxicomanies de la Creu Roja, la manacorina Maria Bosch, i l'assistent social de Montuïri, Petra Juan.

LA FIRA D'enguany

Està programat celebrar-se dia 1 de desembre, a la que hi haurà, a més del que és normal, una exposició d'avicultura, i el dia abans, al vespre, una taula rodona a l'entorn del colom.

Després del fibló, la fàbrica de ciment armat de Son Manera va romandre en un estat lamentable

FESTA DE LES VERGES

La festa de les Verges d'enguany tengué a Montuïri dos caires: el que varen celebrar l'horabaixa del diumenge dia 20 les persones majors en el local social de l'Associació i el que oferiren, ja dins l'àmbit local, de poble, 22 músics joves de la banda.

Per aquest darrer motiu, l'Escola de Música depenent del Patronat va organitzar una bunyolada a plaça el vespre d'aquest dia i va convidar gratuïtament tothom que en va voler. Mentrestant aquests músics joves a la mateixa plaça, a la sortida de missa, interpretaren un curt concert i seguidament varen recórrer per les cases de totes les persones per a les quals s'havia sol·licitat una serenata i també davant les de les jovenetes que actuen a la mateixa banda.

Després la gent comentava la simpàtica restauració d'una festa popular que ja s'havia perdut totalment a la vila.

NOU BILLAR

En el cafè de Can Pieres han instal·lat un extraordinari billar, "Gran Match" que causa admiració. En ell s'hi organitzaran torneigs i els aficionats s'hi podran passar vetlades entretingudes. Es diu que ben prest es convidarà un campió d'Espanya per a la seva inauguració.

CLUB D'ESPLAI

Un grup de joves i jovenetes han reobert amb moltes ganes de fer feina, el Club d'Esplai. Ens demanen que des d'aquí participem que els interessats en assistir-hi hi poden anar cada divendres, de les 4 a les 6 de l'horabaixa, en el Local Jove, al qual, de moment, hi ha una participació acceptable.

DISCOTECA DELS CREUERS

Si les previsions no fallen, potser que a mitjan mes de novembre tant la nostra joventut com tothom qui vulgui, pugui anar a ballar a la discoteca del Creuers. Sembla que les obres ja s'acaben, motiu pel qual els amos ja van cercant gent per poder estar a les "barres" i vendre begudes.

CURSET DE RESTAURACIÓ

Dia 26 d'octubre va començar el curs de restauració a Sineu dirigit pel professor Joan Gelabert.

El nombre d'alumnes que l'han iniciat és de 24, i com que són massa per a un sol grup, s'han hagut de distribuir en dos. Els del primer ja el començaren el dia indicat i els del segon ho faran després de Nadal.

Maria Antònia Rigo

Cristina Crespí Mayol, una joveneta que estudia art

LA RELACIÓ ENTRE ELS JOVES DEL POBLE I CIUTAT ÉS MOLT DIFERENT: AQUÍ SÓN MOLT MÉS OBERTS

No tots els al.lots tenen decidit el seu futur quan acaben l'E.G.B. i deixen, per tant, l'ensenyament primari. A molts els manca una orientació d'acord amb les seves inclinacions o aspiracions, i això fa que comencin uns determinats estudis, els quals, al poc temps han de canviar.

Aquest és el cas de na Cristina Crespí Mayol, una joveneta de 17 anys, decidida, disposada i amb ganes d'aconseguir un futur estable que ompli la seva vida.

—¿Quins estudis has escollit, Cristina?

—He elegit anar a arts i oficis, i allà he triat batxilletat artístic.

—¿Per què elegires art?

—Perquè el B.U.B. no em va agradar i com que el dibuix m'atreia vaig decidir anar allà.

—¿Sempre havies volgut estudiar belles arts?

—No. Era una branca que em cridava l'atenció, però mai m'ho havia plantejat, fins que vaig haver estudiat els dos primers cursos de B.U.P.

—El baxillerat artístic que ara estudies, ¿de quants d'anys és i quantes assignatures compren?

—Són dos anys i consta de sis assignatures de formació comunes i set de formació específica.

—¿Quines són aquestes?

Les comunes són: Llengua castellana, llengua catalana i llengua estrangera, història d'Espanya, educació física i religió. I les específiques: dibuix artístic, dibuix tècnic, color, volum, història de l'art, materials i tecnologia i matemàtiques de la forma.

—¿Quines sortides professionals pots tenir?

—Quan acabi aquests dos cursos puc accedir a estudis universitaris, després de l'examen de selectivitat

o puc seguir amb un mòdul, com ceràmica, fotografia...

—¿Ho recomanaries?

—Sí, perquè és una branca que surt del que és normal; i a més, és una experiència molt divertida.

—Passem ara a un altre aspecte de la vida. Tu vius a Ciutat i vens a Montuïri molts de caps de setmana i sempre durant les vacances. Per tant, vius habitualment allà. ¿Quines diferències veus entre la joventut i l'ambient de Ciutat i el d'un poble com Montuïri?

—La relació entre joves és molt diferent. Els joves de Ciutat tenen el seu grupet i en canvi els dels

pobles es fan més amb tots i amb els de totes les edats. Per altra part, en el poble, l'ambient és molt més obert que a Ciutat.

—¿Quins són els teus "hobbies" o millor dit, quines activitats realitzes apart de l'estudi?

—A més de l'estudi, vaig a classe de ceràmica els dissabtes dematí.

—Com a jove, ¿quins problemes consideres que són els més greus pel que fa a la joventut actual?

—El principal problema i que consider molt actual i amb molts de problemes, és la droga. I a més, trob que espenya la vida d'una persona.

—Sabem que col.labores en el "Moviment Cristià de Pobles". ¿Per què?

—Perquè, a més de sentir-m'hi bé, és una experiència que, des del moment que em va cridar l'atenció, m'atreu més de cada dia.

—¿Quines activitats realitzau?

—Les activitats que realitzam són trobades cada trimestre, excursions, acampades per Nadal, l'estiu... i també assemblees, xerrades, encontres...

Maria Cerdà

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(Dimarts tancat)

Ctra. de Manacor, Km. 31 - Tlf. 64 63 14 - MONTUÏRI

LLOM AMB COL ARRÒS BRUT A LA MARINERA SOPES MALLORQUINES	FRIT COLOMS CABRIT TORRAT
---	--

Si es compleixen les previsions, a partir de l'any

L'Ajuntament, pares i professorat s'han compromès a dur a terme una sèrie de millores durant el present curs

Els
quar

L'ensenyament primari a Montuïri en el present i de cara al futur

No totes les escoles són iguals; cada una té unes característiques i una personalitat diferents. Fins fa pocs anys, a l'ensenyament primari, en aquest mes de novembre se celebrava el "Dia del Mestre" (ara s'ha unificat amb els altres nivells i es fa dia 27 de febrer). Idd recordant aquesta antiga festa i aprofitant l'inici de curs, Bona Pau ha parlat amb representants de la comunitat escolar per tal de fer una radiografia al Col·legi "Joan Mas i Verd".

Segons ens han explicat, per a aquest curs, l'Escola s'ha proposat alguns destacats objectius on hi estan implicats alumnes, professorat, pares i ajuntament; és a dir, tots els integrants de la comunitat escolar.

Alumnes i professorat

Els alumnes són, indubtablement, el centre de la tasca educativa. A ells se'ls vol oferir una especial atenció amb el màxim d'hores de dedicació per part del professorat i també un suport individualitzat als qui presenten alguns tipus de mancances específiques per a seguir el seu nivell amb normalitat.

Per a aconseguir aquests objectius es disposa de nou professors dedicats totalment als alumnes, un professor amb mitja jornada lectiva i un professor que ve els dimecres amb motiu del projecte "Atenea". Per altra part, tres professors comparteixen la tasca docent directa amb la de gestió del centre.

Aquesta bona situació de professorat permet invertir moltes hores amb els alumnes per tal de dur a terme activitats de suport, recuperació, dedicació a grups endarrerits...

Des del curs passat es compta amb la dotació del projecte "Atenea", que és una eina pedagògica molt adequada per a preparar els alumnes cap al futur que ells viuran, el segle XXI. Aquest anys s'ha ampliat la dotació de material i la major part del professorat es prepara per aplicar diferents programes relacionats amb les seves assignatures.

Biblioteca i menjador

Més de tres mil volums integren la biblioteca general del centre i les de cada aula. La primera resta oberta tres dies a la setmana. Fa un doble servei: el de lloc per estudiar, consultar i llegir,

El menjador de les escoles freqüentment ofereix una bona impressió, tant si es utilitza com a refectori o com a sala d'exposicions

1994-95 es deixarà de cursar setè i vuitè a Montuïri

**Actualment estudien
hauran d'anar a Sineu**

**S'espera tenir a punt l'aula de 3 anys per a
l'educació infantil en el proper setembre**

el de préstec domiciliari (en el curs 90-91 un total de 106 alumnes se'n dugueren 765 exemplars a casa). El col·legi segueix disposant —com des de fa quatre anys— de la mateixa ajuda del Ministeri: per a l'adquisició de llibres de text, lectura o consulta a raó de 2.000 pessetes/alumne (336.000 ptes. enguany). A més a més, en el passat

mes d'octubre, la Conselleria de Cultura, Educació i Esports ha concedit una subvenció (sol·licitada pel Claustre amb el suport de l'APA) de 200.000 ptes. per material en català.

Diàriament, setanta-nou alumnes i nou professors (i d'altres en alguns dies concrets) fan ús del menjador escolar. El col·legi sempre ha estat molt satisfet del

seu funcionament. S'intenta que els nins aprenguin uns hàbits de conducta alimentària, els més complets possible. De dues a tres, els qui volen, poden anar a la biblioteca per fer la feina de l'escola o usar els seus llibres.

Seguint la línia que ha mantingut l'Escola de Montuïri es continuen duent a terme les anomenades "sortides pedagògiques" per conèixer el nostre medi i perquè l'aprenentatge no es limiti exclusivament a la pròpia aula. L'estimar la nostra terra i el respectar-la, formen part dels reptes que sempre s'ha marcat el claustre.

L'ensenyament en la nostra llengua —iniciat el curs 1982-83— és una mostra palesa d'un aprenentatge que parteix del propi medi. Els resultats obtinguts són prou satisfactoris.

Pares

Es vol intentar comptar amb l'ajuda de dos altres pilars on es fonamentaran aquests objectius: els pares i l'Ajuntament.

Els representants de l'escola ens han comentat que els agradaria apropar més els pares a l'Escola i fer-los participants de la seva tasca. Per això pensen que han d'anar coordinats els estaments que formen la comunitat escolar, i aquells que en són part important per treure'n els millors resultats possibles.

Com a aspectes a tenir en compte en aquesta relació pares-escola, el professorat ha pensat que, a través d'ella, podrien fer-se uns ciutadans més lliures, responsables, crítics i solidaris amb els reptes actuals. Per aquests motius, s'han de tenir unes metes comunes mitjançant un intercanvi constant d'opinions i idees.

La directiva de l'Associació de Pares ha demanat per a aquest curs organitzar un curs de "Psicologia Infantil", que forma part del conveni entre el Consell Insular i la Mancomunitat des Pla; per al qual es necessiten un mínim de vint

(Continua a la pàgina següent)

Calendari d'aplicació de la LOGSE

Curs acadèmic	Es començarà a impartir	Es deixarà de cursar
1991-92	Implantació gradual del segon cicle de l'educació infantil	S'extingiran els cursos corresponents a l'educació preescolar
1992-93	Primer cicle d'educació primària	1er. i 2on. d'EGB
1993-94	Cicles 2on. i 3er. d'educ. primària	3er, 4rt, 5è i 6è d'EGB
1994-95	Primer cicle de secundària	7è i 8è d'EGB
1995-96	3er. Curs d'educ. secundària	1er. de BUP i 1er. de FP de 1er. grau
1996-97	4rt. Curs d'educ. secundària	2on. de BUP i 2on. de FP de 1er. grau
1997-98	1er. curs de Batxillerat i FP específica de grau mig	3er. de BUP i 1er. de FP de 2on. grau i el curs d'accés a 2on. de FP.
1988-89	2on. curs de Batxillerat	COU i 2on. de FP de 2on. grau i 1er. de F.P. de 2on. grau.

La Formació Professional específica de grau superior s'implantarà progressivament al llarg del calendari. En tot cas a l'any acadèmic 1999-2000 deixaran d'impartir-se el 3er. d'FP de segon grau (règim especial) i el 2on. d'FP (règim general).

Equivalències acadèmiques

Sistema actual	Sistema nou
1er. d'EGB.	1er. d'Educació Primària
2on. d'EGB	2on. d'Educació Primària
3er. d'EGB.	3er. d'Educació Primària
4rt. d'EGB.	4rt. d'Educació Primària
5nt. d'EGB.	5nt. d'Educació Primària
6è. d'EGB	6è. d'Educació Primària
7è. d'EGB.	1er. d'Educ. Secundària Obligatoria
8è. d'EGB i Graduat Escolar o Certificat d'Escolaritat.	2on. d'Educ. Secundària Obligatoria
1er. de BUP o 1er. de FP-1.	3er. d'Educ. Secundària Obligatoria
2on. de BUP o 2on. de FP-1 i títol de Tècnic Auxiliar	4rt. d'Educ. Secundària Obligatoria i títol de Graduat en Educ. Secund. obligatòria
3er. de BUP i Batxiller, o 3er. de FP-2 (Especial) o 2on. de FP-2 (General)	1er. de Batxillerat
COU.	2on. de Batxillerat i títol de Batxiller

MIJANCANT UN CURSET DE PSICOLOGIA INFANTIL ES PODRAN CONÈIXER MILLOR ELS FILLS

(Ve de la pàgina anterior)

pares/mares assistents. S'espera que aquest curset sigui de gran utilitat per a conèixer millor els nostres fills i, sens dubte, seran molts els qui hi aniran.

Conjuntament amb el Claustre de Professors, desenvoluparà el programa de salut sobre "Alimentació"; col·laborarà en l'organització de festes, tals com les carrosses de Sant Antoni, Sant Bartomeu, Pasqua, fi de curs, setmana cultural... Duran a terme activitats extraescolars com l'any passat: futbol sala de promoció, judo, gimnàstica, natació... entre d'altres coses.

Ajuntament

Quant a aquesta entitat, es desitja i espera que faci un esforç especial per a millorar la conservació del col·legi —únic del poble— on tots els montuïers s'han d'educar i viuen l'etapa de formació més transcendental de la seva vida.

L'Ajuntament s'ha compromès formalment a dur a terme, abans de la "fira de desembre" les següents millores:

- Realització d'un camí-entrada a l'Escoleta i edifici d'"Educació Infantil" (nova denominació al que fins enguany es deia pre-escolar) per davant de la casa de la conserge.

- Completar el pati de "S'Escoleta" i d'"Educació Infantil" amb altres jocs i cordes per un valor de quatre-centes mil pessetes.

- Adecentar l'entorn de l'hivernacle per tal de realitzar experiències d'hort escolar, atès que —després de les obres de desviació de les aigües de Sa Torre— ha quedat impracticable.

- Distribuir una sèrie de papereres i bancs pel pati i rodalies de l'edifici amb la intenció de fer l'estada, en temps d'esplai, més agradable.

- Habilitar un aparcament per a bicicletes al costat de l'entrada principal i esborrar les pintades de les parets a causa del mal aspecte que ofereixen.

- Revisar les goteres de les teulades i

terrats per tal de suprimir la humitat que sofreixen moltes aules.

- Arranjar el trespòl del gimnasi i pintar les pistes esportives i "postes" de bàsquet.

Per altra part, l'Ajuntament també s'ha compromès a fer aquestes altres millores durant el període 91-92:

- Augmentar el potencial elèctric de l'edifici d'EGB (l'actual té poca força i a cada moment hi ha problemes).

- Pintar tres o quatre aules (petició que molt sovint fan els alumnes).

- Ampliar fins a quaranta metres els actuals vint-i-cinc metres quadrats de cada una de les dues aules de S'Escoleta (actual guarderia municipal) amb l'objectiu de preparar l'aula estatal de tres anys que, molt possiblement, funcioni ja a partir del proper curs 92-93. En aquest apartat, també hi figura la construcció d'uns nous banys i uns bevedors.

- Dotació d'uns altres bevedors al pati d'EGB i retirar els actuals per anti-higiènics.

- Cercar la solució més idònia per a la ubicació d'un mòdul de construcció esportiva coberta, de 405 metres quadrats.

L'ensenyament en el futur

Si es duu a terme el calendari d'aplicació de la LOGSE que adjunt publicam i es compleixen aquests terminis i l'institut de Sineu està ja construït, a partir del curs 1994-95 els majors de dotze anys (correspondrien als qui actualment estudien setè i vuitè) ja no assistirien a classe a Montuïri. Aquí només hi hauria els alumnes d'"Educació Infantil" (0-3 anys i 3-6 anys) i d'"Educació Primària" (els sis cursos que comprenen les edats de 6 a 12 anys).

Per a efectuar l'ensenyament Secundari Obligatori sembla ser que s'haurà d'anar a Sineu. Aquest període comprèn dos cicles: un primer de dos cursos (13 i 14 anys) i un segon, d'altres dos cursos (15 i 16 anys). A l'ensenyament primari es pot repetir fins a un màxim d'un curs, i el secundari, un altre (és a dir, un màxim de dos anys en el període d'ensenyament obligatori).

El primer grup que hauria d'anar a Sineu, seria el que actualment està estudiant quart curs a Montuïri (el setè ja no es faria aquí). Però, repetim, si es compleix el calendari i l'institut està acabat.

La Redacció

Catalina Pocoví Pocoví "de Sa Mata"

REVELA INTERESSANTS DETALLS DE LA VIDA QUOTIDIANA A MONTUÏRI A PRINCIPIS DE SEGLE

Les persones majors del nostre poble segur que recorden na Catalina "de Sa Mata", allà pels anys 29-30 quan ajudava a despatxar a la seva tia "Molinar", a la botiga que tenia aquesta davant el cafè de Ca n'Aloi. Nosaltres la recordam —temps de la nostra infància— com una joveneta molt agradable i molt atenta que servia el públic. Han passat els anys, de llavors ençà. Mentrestant, al llarg del temps, ens hem saludat bastants vegades i hem de confessar que sempre l'hem vista igual. De cop, fa uns quants anys, la seva casa quedà tancada i ella desaparegué de l'escena de les relacions públiques. Ens informàrem que, delicada de salut, vivia amb na Maria, una neboda, filla del seu germà Baltasar. Ens proposàrem fer-li una visita.

Vet aquí, idò, que un dia dematí, el sol alt ja, ens plantam al seu domicili de Montuïri, al Molinar, on en Pere Socies i na Maria Pocoví han estrenat recentment la seva nova llar.

Ens rep afable i optimista, unes característiques que ha heretat dels seus pares —a qui encara hem conegut— i que també tenien els seus germans. El temps, però, ha marcat el seu pas en ella; és inevitable. Però quan comença a conversar, donant-nos la benvinguda, podem observar que el seu caràcter, el seu mode d'esser, no han canviat el més mínim. Està quieta i tranquil·la, asseguda a una butaca. La seva cara reflexa la mateixa expressió de simpatia que sempre hem conegut.

Va néixer a Montuïri al carrer de Dalt un 26 d'abril de 1904. Per tant ha complert els 87 anys. Hem de fer observar que els seus germans i germanes també nasqueren al mateix carrer, cosa curiosa tenint en compte que els seus pares vivien a Palma, però a l'hora de néixer els seus fills es traslladaven a Montuïri.

—¿Què ens pots dir, Catalina, de la teva infància?

—Molt poca cosa. La vida en aquell temps no canviava massa d'un dia a l'altre. Tots els dies eren iguals. Això sí, hi havia qualche esdeveniment que alterava el curs de la nostra existència. Per exemple la Primera Comunió. Era per al nin o la nina que combregava i per a

la seva família una data molt important dins la seva vida. Després, el temps, els dies, tornaven passar d'un mode molt monòton. Ara bé, la festa era molt gran i hi prenia part tothom, ja que tots els nins i nines del poble la celebraven el mateix dia. He de dir també que aquesta festa era més d'un tipus religiós, tal com consider que toca esser. Avui està més comercialitzada.

—¿Saps llegir i escriure?

—Sí. En vaig aprendre a Ca Ses Monges, el temps de Sor Plàcida i Sor Rosa. La monja mestra era Sor Catalina.

—Hem sentit dir que en aquell temps hi havia al poble molts de capellans. ¿Els has conegut?

—Que vol dir, si els he conegut! Mira: hi havia es Capellà de Cas Puig, es de Ca s'Hereu, es capellà de Can Collet, es de Son Moià, es capellà "Fraret", es de Son Boivàs i es Capellà de Can Rafela, que vivia a Ses Rotes.

Durant tot el temps que intercanviem impressions, na Catalina no ha perdut aquesta afabilitat que és innata en ella. Les seves respostes són clares, i el seu aire festós convida a continuar preguntant.

—¿Què recordes més, de la teva infància?

—Eren temps d'estretor. Tothom anava molt curt de recursos. Hi havia pocs doblers. Ens havíem de conformar

amb el poc que teníem. Ens compràvem unes espadenyes perquè no ens podíem fer unes sabates. Això no sols era a ca nostra, era arreu. No podíem fer-nos tants de vestits com ara s'estrenen. Ens fèiem unes espadenyes per anar a la festa del Puig i ens pensàvem tocar amb un dit al cel. Sabíem conformar-nos amb poc, i amb poc passàvem.

Mentre estam parlant, na Catalina no perd la mitja rialla que il·lumina la seva cara, quan ens conta l'estretesa d'aquells temps. Es diria que parlam d'ahir i que l'estretor era una cosa corrent. En realitat així era.

—¿Éreu molts de família, a ca teva?

—Mon pare, a qui molts han conegut com a mestre Jaume Andreu, el qual, a més de tocar-hi, va dirigir la banda de música de "l'infern", de Montuïri; na mare, Maria, i dos germans i dues germanes: En Tomeu i en Tasà, na Margalida i na Maria. Jo era el segon.

—¿Quins eren en la teva joventut els entreteniments i diversions del poble?

—Eren molt senzills. Ja no parl d'anar qualche vespre a esflorar alls —quan era el temps— a la casa d'algun veïnat o conegut —que també era un mode de passar la vetllada— o de vetllar un poc els vespres en aquelles nits tan llargues d'hivern, a casa també d'algun veí. Em referiré més bé als divertiments públics. Els entreteniments i diversions que venien de fora, es concentraven generalment damunt la sala del cafè de Cas Confter: gloses, cantadors. "cupletistes", balls, etc.

Aquí na Catalina fa un parèntesi per explicar-nos un poc com funcionava la preparació de les actuacions dels "artistes"; qui els rebia, on anaven i els assaigs abans de les actuacions. Inconscientment la imaginació ens duu a les escenes del "film" "Bienvenido Mr. Marshall". I continua contant.

—Quan hi havia ball damunt Cas Confter, jo era quasi una nina i aprofitant que havia de dur el cornetí a mon pare quan dirigia la música de "l'infern", la qual amenitzava l'acte, passava sense pagar.

(Continua a la pàgina següent)

... DE QUAN LA GENT CORRIA
A S'HOSITAL PER VEURE
PASSAR UN COTXE...
...O DE CERTS DETALLS
DELS COSSIERS
JA OBLIDATS...

(Ve de la pàgina anterior)

Reim davant l'agudesa que té per explicar-nos els fets que ha viscut i les circumstàncies que els acompanyaven. Comentam breument les distàncies que existeixen entre el mode de ser de llavors i el d'ara. Res se sembla ja al temps de la seva joventut. Vivim una altra època.

Seguim preguntant.

—¿Has conegut, Catalina, el nom d'alguna companyia de varietats que vingués damunt Cas Confiter?

—Sí. No puc dir que fossin companyies com has dit, però eren unes "artistes" —les direm cupletistes— que venien a cantar. Abans de la funció assajaven un poc amb alguns músics de Montuïri —entre ells, mon pare— i el vespre actuaven. He conegut na "Conxa", na "Llobera" i na "Morey", però aquesta darrera vingué ja damunt Ca n'Aloi.

—Parlant d'aquesta sala. ¿Has vist el cinema de Ca n'Aloi quan encara les projeccions eren abaix?

—Sí —diu ella—; jo era molt nina i record que vaig veure una pel·lícula on hi havia moltes ovelles.

Ens preguntam: ¿Haurà vist na Catalina alguna cinta dels germans "Lumièrre"? Per les senyes que ens dóna no seria estrany.

—¿Has vist moldre aquest molí del teu tio Andreu?

—Ja ho crec! I me'n record molt bé. Per cert, em deien a ca nostra que quan el tio Andreu feia de moliner es va inaugurar la línia del tren, i fent feina al molí, quan sentia el tren que siulava, venint d'Algaida, pujava damunt el terrat del molí a mirar-lo fins que podia. Quan devallava movia el cap i deia a la meva tia: "No puc comprendre com una cosa tan grossa pugui fer tanta via, sense que l'estiri cap cavall".

Avui no comprenem com ell no ho comprenia. Eren, però, uns temps en què

Velles parets que fa cent anys hi havia allà on ara s'assenta l'Ajuntament. Li deien "Sa Carnisseria". A principis de segle estava projectat fer-hi una escola, i damunt, el quarter de la Guàrdia Civil, segons diu na Catalina "de Sa Mata"

la gent corria —literalment— a l'hostal per veure passar un cotxe. I hem dit un cotxe, en singular.

—¿Ens pots dir, Catalina, quan encara sentim enyorança de les darreres festes de Sant Bartomeu, si abans eren igual?

Na Catalina està uns instants sense contestar. Sols un moment, i continua.

—Et diré: les festes eren igual. És una festa que tots els del poble la vivim i l'estimam molt, però hi ha detalls que vull senyalar, ja que es tracta d'una diada tan popular. Record que la meva padrina deixà les relíquies, que duen cosides els cossiers al vestit, a un "Bello", que havia d'esser cossier per primera vegada.

—Perdona, Catalina: ¿Has dit relíquies?

—Sí. Aquestes estampetes de roba cosides, com he dit, al vestit dels cossiers, i que de tant de veure-les no les tenim en compte. Eren i són molt importants. Damunt els cossiers et podria dir algunes coses més. Per començar, esser cossier significava una espècie de distinció. No ho podia esser qui volia. Havia de demostrar les seves habilitats; com els músics. Tocar en la banda de música del poble era l'aspiració de molts. Tornant als cossiers, tenien el costum de col·locar-se el dia de Sant Bartomeu als dos portals de l'església i oferien l'aigua beneïda a les al·lotes

fadrines i casades. I quan, després d'haver ballat el dissabte horabaixa i el matí del dia de Sant Bartomeu es llevaven el vestit, es quedaven amb les calces posades on hi duïen cosides les tires de cascavells. Damunt hi duïen els calçons i l'altra roba corresponent per sortir a festejar o a la plaça i gaudir de la festa. El renou dels cascavells davall els calçons, indicava la presència d'un cossier. Són detalls que avui s'han perdut, però que llavors es tenien molt en compte.

—¿Què ens dius del temps en què despatxaves a la botiga de la teva tia Andrea?

—Jo era molt jove. La meva tia Andrea, germana de mon pare, tenia botiga aquí on és avui la Banca March. Li vaig ajudar bastants d'anys a servir al públic. La meva paga eren dues pessetes els diumenges, part de les quals gastava per anar al cinema i a més, em mantenien. Jo estava encantada.

—Tu vivies al carrer de Costa i Llobera i recordaràs les velles parets on s'hi assenta l'Ajuntament actual, el lloc on li deien "Sa carnisseria". ¿Vares veure alçar aquestes parets?

—No. Lo que et puc dir és que això havia d'esser un edifici on a la planta baixa s'instal·laria una escola i al primer pis el quarter de la Guàrdia Civil. Romangué molts d'anys només comen-

(Continua a la pàgina següent)

Antoni Ribas Mulet recorda la joventut dels anys 50

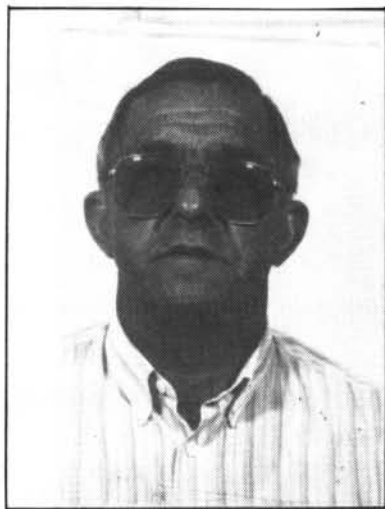
QUAN HAVIEN PASSAT ELS 20 ANYS, JA S'ESCAMPAVEN PER FER FEINA I GUANYAR DOBLERS

Els homes que ara tenen una seixantena d'anys són aquells joves de després del "Moviment", aquells infants que nasqueren durant la dècada del 30 al 40 i que ara, una bona part d'ells, ja són padrins.

Acabat el conflicte bèl·lic vengué la II Guerra Mundial i travessàrem anys d'escassetat fins arribar el cas que la subsistència es feia molt difícil a certes famílies humils. I la majoria de les que habitaven a Montuïri ho eren.

D'aquí que la joventut d'aquell temps hagué de pagar les conseqüències del mal cap d'unes persones amb les que no havien participat ni políticament ni socialment. I això va repercutir decidivament damunt tothom, però d'una manera particular sobre els joves que entre els anys 45 i 50 havien de decidir el futur de la seva vida.

Això és el cas d'Antoni Ribas Mulet, un home que ara té 61 anys i que, per tant, va néixer el 1930. Antoni és ben conegut per "Roegó" encara que —segons ens relataria ell— hauria de ser "de Son Reus", però que els seus padrins i besavis eren els moliners del

"La joventut d'aquell temps hagué de pagar les conseqüències del mal cap d'altres persones"

molí de Can Ferrando quan funcionava, i els "Roegons" autèntics són els "Ferrandos", però ells romangueren amb aquest molnom.

Quan en Toni era nin, abans del 36, recorda que anà a escola a Ca Ses Monges amb Sor Virgília i Sor Maria, però quan va passar a les escoles hi va anar poc temps perquè hi havia molta necessitat. Sols hi anà fins als 10 o 11 anys. "Cap a fora vila hi tens ses feines!", li deien els seus pares. Però els vespres anà a aprendre més a Ca mestre Tomeu

"Doia". Segons el mateix Toni, no fou un bon estudiant, sinó el contrari. D'aquí que els seus pares, degut a la situació familiar que travessaven i a les poques condicions per les lletres que el nin havia demostrat, ni tan sols es plantejaren fer-li estudiar una carrera.

Mentrestant, Antoni tenia uns dotze anys, funcionà a Montuïri un grup que aprenia a ballar boleros. N'ensenyava un tal Toni de Sineu, que venia els vespres amb una bicicleta i també tocava una guitarra. Arribaren a ser una quarantena, els qui n'aprenien, si bé la majoria eren dones. En Toni encara recorda que amb ell sols hi havia en Xesc "de Goma", en Joan "Magall" i en Rafel de Son Reus.

Amb el temps dins el mateix grup es feren dos partits: el dels rics i el dels pobres. El de l'amo en "Sebastià "Baco" era el dels pobres i el del Secretari el dels rics. "Jo —diu en Toni— em vaig fer amb el dels pobres. I la de Solanda després es va passar amb nosaltres. Així podia saber les "bufes" dels altres mentre ballava amb els pobres".

Aquesta curolla va durar aproximadament dos anys. Mentre anaven a aprendre'n pagaven dues pessetes per cada sessió. En Toni fou un dels qui en varen aprendre més aviat; i essent que hi havia pocs homes, en certa ocasió aquell mestre de Sineu l'agafà d'amagat dels altres i li digué: "No diguis res a ningú i tu no pagaràs, però has de seguir venint". Cal dir que a vegades per no pagar les dues pessetes qualcú es retenia d'anar-hi. Ell, però, no fallava mai, i com que ja en sabia bastant, ho feia per veure si hi anairien més homes o joves. Però no se n'apuntaren més.

Aleshores sortien a ballar per aquí i per allà, a Montuïri i a fora poble. Aquí una vegada actuaven els del partit dels pobres enmig de plaça i els del Secretari ho feien damunt Ca n'Aloi. Encara recorda en Toni que en certa ocasió vengueren a la vila un jove del Pont d'Inca i en Biel de Sineu, que ballava amb l'al·lota, filla del que n'ensenyava; per cert molt bons balladors, als quals mai acon-

(Continua a la pàgina següent)

Catalina Pocoví Pocoví "de Sa Mata"

(Ve de la pàgina anterior)

çat. Va iniciar aquesta obra el padrí de don Joan Ferrando, el metge.

—¿Recordes quins diaris arribaven al poble, llavors?

—No tenc record de cap. No vol dir això que no arribàs el diari.

—¿No llegíeu gens, en aquell temps? ¿No fullejàveu qualche llibre per vell que fos?

En la cara de na Catalina es reflexa una expressió com si digués: "¿És que no ho compreneu? En aquella època faltava tot". I constesta seguidament:

—Lo que estava al nostre alcanç en aquell temps eren tan sols els romanços, els "trobos", que de tant en tant ens

venien pels carrers qualche home acompanyat per una al·loteta, i al so d'un acordeó cantaven les cançons que ens oferien. Els "trobos" eren de colors vermell, groc o verd. Valien 0'10 pessetes o 0'20 cada un. A vegades també es passejava algun home extern, que ens venia novel·les per entregues. Unes quantes pàgines cada setmana o cada quinze dies, i valien 0'10 pessetes cada entrega. Eren uns dels pocs contactes que teníem amb les lletres.

La cara d'alegria de na Catalina persisteix. Ens despedim. Amb ella hem passat altra volta a la vida quotidiana de principis de segle. La vida que conegueren i el temps que visqueren els nostres padrins.

Miquel Martorell Arbona

(Ve de la pàgina anterior)

seguiren arribar-hi. Aquell dia un es va vestir d'home i l'altre de dona, perquè no hi havia balladores que els poguessin seguir, tan bons eren.

Al cap d'un parell d'anys això es va morir: ni el grup dels pobres ni el dels rics continuaren.

Quan aquests allots foren joves acabats i per tal d'"ensumar" les al·lotes i tot i que a Montuïri hi havia un passeig tan bo i meravellós, era molta la joventut que frissava que vengués la novena de Sant Antoni, perquè a la sortida dels sermons, encara que només podien fer quatre voltes, n'insultaven una o "ensumaven" aquella altra... i això era una de les poques il·lusions dels joves d'aquell temps, ens relata en Toni "Roegó".

Quan havien passat els 20 anys, la majoria s'escampaven: uns per aquí i altres per allà, per fer feina i guanyar doblers. El cas d'Antoni, un de tants, fou així:

"Als 21 anys —ens deia ell— em vaig treure el carnet de conduir, de primera, i així em vaig poder llogar a Ciutat per conductor; i vaig aprendre de xofer. En aquell temps vaig conèixer la dona que tenc... i la cosa va canviar un poc. A Palma, llogat, anava al cinema, guanyava 350 pessetes setmanals i no bastaven per tot, però anàvem tirant. Més envant ens casàrem".

DURANT LA DÈCADA DELS 50, MALGRAT LA JOVENTUT HAGUÉ DE PAGAR LES CONSEQÜÈNCIES DE LA GUERRA NO MANCAREN MANIFESTACIONS GOJOSES

"La majoria d'aquella joventut montuïrera estava llogada. En aquell temps hi havia pocs "possibles"... Encara record —continua en Toni— que els diumenges a ca meva, per dinar, ens menjàvem un colom i als fills ens donaven la tallada més grossa. Érem dos germans i una germana a qui guanyam de deu anys. I sols per fer "duros" veníem els coloms i els ous de les gallines i estalviàvem tot quant podíem. Els temps eren al contrari del d'avui, perquè ara es tira tot, no s'aprecia res, i en aquell temps ho estalviàvem tot. Caragols, fideus "de caseta"... vàrem viure molts d'anys a fora vila".

Era un temps en què pràcticament

es pot dir que ningú estudiava carrera. Sols uns pocs, fills de senyors... i aquests encara es podien comptar amb els dits de la mà. No vol dir, però, que la joventut fos ignorant. Tots saberen fer el cap viu i, a la manera que pogueren, llaurarse un futur més o manco acceptable.

Fou una època durant la qual els joves hagueren de suportar les conseqüències de les dues guerres des de tots els angles. Uns esdeveniments i un mode de vida tan enfora i tan diferents dels d'ara, que sembla una circumstància que no ha ocorregut mai, molt difícil de concebre per les noves generacions.

Onofre Arbona

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

L'Ajuntament en marxa

VESTIT I CARETA NOVA DEL DIMONI

Era evident que la careta i el vestit del "dimoni" necessitaven mà de metge. L'Ajuntament, però, no ha volgut adobar-los, sino que ha preferit fer-los nous.

Per això va acudir a Josep Cerdà, cossier, i a Josep Rotger, xeremier, i a ells hem d'agrair la gestió per a la nova careta del "dimoni", feina encarregada a Mateu Forteza, escultor, el qual ja havia treballat en la tasca dels gegants de l'Ajuntament de Palma.

La careta nova serà una còpia exacta de l'antiga, la qual romanirà exposada a una dependència de la casa de la vila.

Al mateix temps, na Magdalena Bennàssar "Carbonera" i na Maria Roscar "Titina" confeccionaran el nou vestit del mateix "dimoni", ja que, degut al llarg temps d'ús, no era presentable, vell i espenyat.

ADOBS I MILLORES A LES ESCOLES

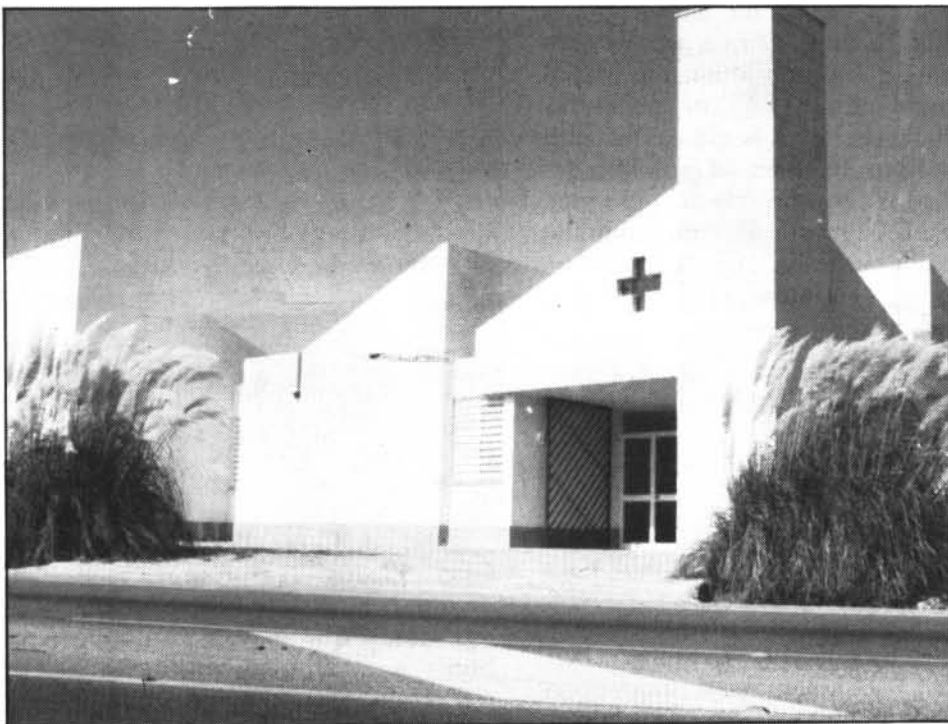
Des de fa temps, a les Escoles era necessari arreglar una sèrie de deficiències que donaven a l'edifici i instal·lacions esportives i d'altre ordre, una mala impressió.

Dia 14 d'octubre tengueren una reunió el batle, el director de l'escola i el regidor de cultura per tal d'enfrontar l'adob de les esmentades tares i subsanar certes deficiències.

D'aquí a la fi d'any l'Ajuntament projecta adobar l'entrada a la guarderia, ja que l'accés actualment és molt difícil; adquirir tres bancs de formigó per col·locar al pati de l'escola; dur terra bona per a l'hivernacle i deixar-lo en condicions d'esser utilitzat; demanar un augment de potència d'energia elèctrica a GESA, ja que a vegades disminueix i fa malbé algunes instal·lacions que depenen de l'electricitat; adobar les goteres del pis superior de l'escola, tasca que ja es va començar el passat octubre; repintar les parets de les aules, una rera l'altra, fins allà on arribin els doblers del pressupost d'enguany.

Inauguració del nou edifici de la Creu Roja

No sols atindrà les urgències de Montuïri, sinó les de la carretera i de la Mancomunitat des Pla

La inauguració oficial de l'edifici de la nova base de Creu Roja a Montuïri el passat 11 d'octubre va suposar la culminació de la gestió municipal per a la seva renovació

A partir del gener es col·locarà una estructura metàl·lica que servirà per aparcament de bicicletes a l'entrada de les escoles; s'adquiriran papereres per col·locar al pati i voltants; es netejaran les parets exteriors de pintades de certs annerots; s'adecentarà una nova aula per esser utilitzada pels nins de tres anys i es projecta instal·lar-la al costat del colomer. També s'adquiriran un bevedor per a s'escoleta, tobogans, còrdes, engronsadores i altre material per esbarjo dels alumnes.

ASSUMPTES SOCIALS

Convocats per l'Ajuntament de Llucmajor i amb motiu de la fira d'allà, alguns regidors de Montuïri, dia 20 d'octubre passat assistiren a la inauguració en el Molí d'en Gaspar d'unes dependències en el centre de formació ocupacional per disminuïts psíquics, de mitjans cap a lleugers, amb possibilitat de poder-se integrar en el camp social. Allà hi ha tallers de fusteria,

d'auxiliars administratius, de jardineria i de neteja. De moment hi assisteix un montuïrer.

I EXPOSICIÓ D'AVICULTURA ARTÍSTICA

Entre els actes programats per a la propera fira cal destacar la taula rodona prevista per celebrar en el Local Jove el dissabte dia 30 d'aquest mes a les 21 hores i promoguda per l'Associació "El Francolí".

Tractarà sobre "Història del colom a Mallorca" i "Estudi de genètica dels coloms de pinta", a càrrec dels entesos Josep Antoni Cuatrecases i Jaume Montserrat Riera.

El dia de la fira, 1 de desembre, es farà la primera exposició d'avicultura artística, per primera vegada a Montuïri, també en el Local Jove.

D'acord amb les escoles, els alumnes durant aquest mes pintaran aus i els millors dibuixos també seran exposats en el Local Jove durant la fira.

Margalida Mayol Ginard, "de Ca Na Simona"

Monja tancada a Sineu, arribà ser la Consellera de la Federació València-Aragó-Balears

Quan na Francina Aina Ginard Pocoví "de Ca na Simona" sols tenia 20 anys ja va néixer la seva primera filla, na Margalida Mayol Ginard. Era el 13 de gener de 1901. Aleshores estava casada amb en Joan Baptista Mayol Miralles "Piados", sols no feia un any i mig. Després tengueren na Simona, casada amb en Pep "Collet" (ja morta), en Ventura i en Joan, aquests dos darrers, vius.

Després que na Margalida hagué anat a escola a Ca Ses Monges, a Montuïri, i adquirit una cultura per poder valer-se per ella mateixa sense cap classe de complexe i devia tenir uns 13 anys, un bon dia es presentà a la modista de Cas Tinent Clar amb el desig d'aprendre a cosir per així desplegar-se dins la vida. I s'afanyà i ben prest aconseguí ser una bona cosidora i ja començà a guanyar doblers, fet del qual els seus pares n'estaven contents.

Per altra part, na Margalida era una al·lota piadosa, alegre i no perdé mai el contacte amb el Pare Gabriel Miralles, qui ja era el co-fundador dels Missioners dels Sagrats Cors. Aquest capellà exemplar ja havia destriat que na Margalida podria ésser una bona religiosa i en totes les xerrades que tenia amb ella, l'animava i l'anava preparant perquè qualche dia pogués entrar a una orde religiosa; fins que després de molts d'intents aconseguí que na Margalida "de Ca na Simona" es decidís per les monges tancades "Concepcionistes".

I un bon dia quan ella tenia 19 anys, es presentà al convent d'Inca. I tot d'una l'admeteren, però amb la condició que havia d'ingressar en el convent que tenien a Sineu.

Un fet inesperat i desagradable semblà que s'interposaria en el seu camí. Després que el seu pare hagués tornat de Ca el Pare Miralles de donar el seu consentiment perquè la filla entràs per religiosa, ja bé per la impressió o perquè

tenia el cor fluix, el cert és que en Joan "Piados" tan prompte acabà de dinar, li pegà un fulminant atac de "gota" que al cap de poques hores ja era difunt. No hi valgueren totes les atencions que li varen prestar el metge "Fraret" i el seu fill. Sols unes hores i morí.

Aquesta desgràcia no fou impediment per fer-la tornar en terra. El seu futur ja estava decidit i el 28 de juliol de 1920, acompanyada de la mare i d'en Ventura es presentaren al convent de Ca Ses Monges tancades de Sineu. I ja hi va romandre definitivament. Les religioses que hi havia en aquell convent es "desferen" perquè la nova postulant es trobàs bé en aquella gran casa.

Abans del mig any, era el 29 de gener de 1921, el mateix Pare Gabriel Miralles, aleshores prior de Lluc i director espiritual de la mateixa Margalida, li feia entrega dels hàbits i li imposava el nom en religió de Sor Catalina Thomàs.

Ja amb hàbits, en el convent es movia i actuava com una religiosa més. El 4 de febrer de 1922 va emetre els vots simples i tres anys després, el 4 de febrer de 1925, després que s'hagués complert el reglamentari trienni dels vots simples, féu la professió solemne i perpètua. Va presidir tant la cerimònia dels vots simples com la

de la professió solemne, el referit Pare Gabriel Miralles, un capellà, per altra part, que no l'abandonà mai, perquè veia en ella una futura gran religiosa.

Quasi tota la dècada dels 30 i dels 40 foren molts els diumenges horabaixa que la mare i el germà de na Margalida, en Ventura, es traslladaven de Montuïri a Sineu, i sempre li portaven algun present. I no diguem després d'haver recollit l'anyada, quan s'hi presentaven amb el carro carregat amb un parell de sacs de blat.

Encara hem pogut parlar amb algunes religioses del convent de monges tancades de Sineu de les quals na Margalida fou la mestra de novícies i amb les quals conviquiren plegades. Ens relataren les excel·lències de na Margalida — Sor Catalina Thomàs, per a elles —. Ens deien que, com tota religiosa "Concepcionista" es va distingir extraordinàriament pel seu recolliment i per la seva estimació a l'Eucaristia. Apreciava entranyablement Maria, procurava inculcar estimació per les coses ben fetes, feia caure les altres germanes en els petits detalls.

De la seva vàlua i de les seves dots en són testimoni els diferents càrrecs que va ocupar dins la Comunitat. Va ésser la primera Consellera de la Federació València-Aragó-Balears, exercí de mestre de novícies i de professes de vots simples. Fou discreta abadessa i vicària, el darrer trienni de la seva vida. I encara l'any 1960 va fundar l'Adoració del Santíssim Sagrament, que avui dia perdura. I a Sineu mateix, va morir quan sols tenia 61 anys, l'1 de juny de 1961.

Onofre Arbona

N. de la R.- Durant els 400 anys d'existència de les monges tancades a Sineu, sols consta que hi hagin entrat set montuïreres. A més de la ressenyada són: Jerònia Miralles Cornelles (entrà el 4 octubre 1601), Eleonor Garau Clar (entrà el 19 març 1610), Joana Maria Miralles Mesquida (entrà el 19 novembre 1631), Dionísia Verd Pujol (entrà l'any 1677), Francisca Vanrell Esteve (entrà el 29 maig 1702) i Jerònia Miralles Pocoví (entrà el 31 gener 1892).

EL RITUS DE LA MORT EN EL SEGLE PASSAT - II

El trànsit

(Continuació)

Els estudiosos han trobat la paraula trànsit com a terme significatiu del pas de la vida a la mort, fins al punt de convertir-lo en un estat de presència permanent durant tota la vida.

En són prova d'això les nombrosíssimes oracions que els nostres avantpassats recitaven impulsats sobretot pels capellans que aprofitaven totes quantes ocasions podien. Es varen editar molts de llibrets i estampes; com són: "Consol dels malalts", "Mètode pràctic per ajudar a ben morir", "Devoció... per tenir una bona mort", "Exercici de la bona mort...", Pràctiques devotes per conseguir una bona mort"...

Aquests ritus, com el del testament, també comprèn tres fases: la preparació, el pas de la mort i l'amortallament.

La fase de **preparació** intenta convertir la mort en una vivència personal de tota la vida i organitzar així "una bona vida" per "lograr una santa mort".

D'aquí les contínues pregàries i els exercicis de reforma personal. A ambdós se'ls pot considerar com un "mètode pràctic" per conseguir la doble finalitat assenyalada. Les oracions diàries, setmanals i mensuals, així com les devocions quaresmals que tant practicaven els nostres avantpassats en són una prova d'això. Tots tenien un sentit de súplica per obtenir una bona mort. No s'oblidava l'exercici d'una vida exemplar com a garantia d'una santa mort.

La segona fase coincideix amb el **pas de la mort** i també comprèn tres aspectes fonamentals: El Viàtic, l'Extremaunció i la recomanació de l'ànima.

La religiositat popular, animada pels consells de l'Església, exigia que aquests ritus es complissin en el moment oportú. Precisament els "Estatuts de la Congregació de la Bona Mort" recomanaven encarre-

En haver de portar el Combregar o l'Extrema-unció tocaven les campanes

gar "a la persona de més confiança que quan (els confreres) estassin malalts els avisi del perill de mort en què es trobassin perquè poguessin rebre els Sagraments". En el segle passat la medicina estava manca de la seguretat científica suficient per preveure amb seguretat el curs del fatal desenllaç.

La saviesa tan popular suplía aleshores aquella predicció interpretant alguns signes acceptats per la gent. Diferents senyals anunciaven l'estat moribund del malalt. Tal vegada el signe més utilitzat fos el que el malalt arplegàs cap a ell els lleçols, com si s'aferràs a la roba del llit. Un refrany popular ho confirma: "Malalt que arplega la roba, morir vol". Encara hi havia una cançó més explícita:

Salomó va dir, va dir:
A s'Escriptura se troba,
malalt que agafa sa roba,
senyal que se vol morir.

Al ritus del Viàtic la gent li deia "dur es Combregar", i aquest com

el de l'Extrema-unció se celebraven segons la litúrgia establerta per l'Església, afegida, això sí, als costums de cada poble. En aquests casos se solien encendre ciris beneïts el dia de la Mare de Déu del Candler, que la família del malalt guardava per a aquestes ocasions. En el cas de l'Extrema-unció, además, es preparava un platet amb cotó per a les uncions i unes miques de pa per rentar-se els dits el capellà.

El ritual de la recomanació de l'ànima consistia en resar una sèrie d'oracions en les quals es despedia d'aquest món al malalt i es recomanava l'ànima del moribund a Déu. En aquestes oracions predomina la resignació i conformitat del moribund amb la divina voluntat; la mort com a purificació dels pecats; la confiança en la Redempció; el món com a desterro; el desig de la visió de Déu.

La tercera fase inclou primordialment l'**amortallament**, o sia el vestir el cadàver i l'anunci de la defunció als parents i amics. Lluís Salvador ens ofereix les següents notes: "Quan es mor qualcú es deixa el cos del difunt al llit, o se'l posa damunt una taula o en deixa el cos del difunt al llit, o se'l posa damunt una taula o en terra, i se'l tapa amb un llençol o una flassada, mentre es prepara aviat el bàul. Quan aquest arriba, es vesteix el mort i s'hi col·loca... Les persones majors no són amortallades, sinó que se'ls vesteix amb la millor mudada, si pot esser. negra o oscura. Els homes són afaitats i moltes vegades se'ls posa una gorra negra. Algunes vegades se'ls vesteix de l'hàbit de qualche orde religiosa que ell estimava... Els bàuls són de fusta forrats de tela negra i els de les joves, forrats de tela blava. Els pobres empen bàuls de fusta pintada, negres o blaus".

(Continuarà)

Onofre Arbona

Notícies periodístiques i cartes: les primeres col.laboracions

INTRODUCCIÓ

Aquest mes els alumnes de la segona etapa del C.P. "Joan Mas i Verd" han treballat la redacció de notícies periodístiques i d'una carta. N'oferim unes mostres.

Cal fixar-se que la notícia periodística és encapçalada pel que s'anomena "lead", que és un resum del cos de la informació que, més endavant, és explicada. Aquest "lead" ha de tenir les cinc parts anomenades "5 W" (Who: de qui es parla; When: quan passa la notícia; What: què ha ocorregut; Where: on ha tengut lloc i Why: per què ha succeït).

UNA PERSONA MOR PER NO PODER PAGAR 119.000 PESSETES QUE VAL EL VIATGE BONS AIRES - MADRID

NOTÍCIA - MADRID

Joan Rodolfo Martínez morí congelat a causa de les temperatures que arriben a agafar les bodegues de l'avió on viatjava quan feia el vol A 25 Bons Aires - Madrid. Segons ens han informat, anava a les bodegues perquè no podia pagar les 119.000 pessetes que val fer un viatge tan llarg. Aquesta desgràcia ocorregué a les 9'30 hores d'ahir, 27 setembre 91). ("El Dia-16 de Baleares" de 28 setembre 91).

En Joan Rodolfo Martínez va rebre aire congelat fins a -30 C. Va morir mitja hora abans d'arribar al seu destí, que fou a les 9'30 hores.

Ningú no va saber res fins que es van treure totes les maletes dels altres passatgers i van veure el cadàver. Van cridar ràpidament la policia, que sempre guarda amb rigorositat l'aeroport de Madrid. Llavors va haver d'acudir la Guàrdia Civil.

La missa es farà a l'església de Chinchón (Madrid), dia 29, diumenge, d'aquest mes.

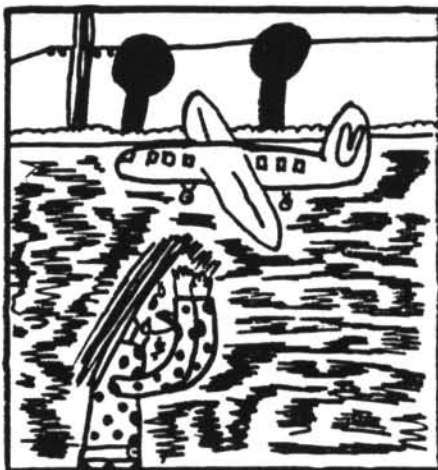
Era un home de 32 anys i estava casat. Dia 13 d'octubre faria un any.

La seva muller, anomenada Miquela, que té 33 anys, ens va dir que mai no s'havien barallat i que eren molt feliços, no tenien cap fill que els obligàs a quedar-se a un lloc determinat, perquè ells dos són de Madrid.

Na Miquela ens va assegurar que en Joan li havia dit que faria el viatge gratis, perquè no ho podien pagar, però no li digué com ho faria. I ja no el veié més.

La seva muller s'havia de quedar a Bons Aires perquè no tenien res que fer a Madrid i així ho decidiren.

Aquesta va rebre la notícia a les onze hores del migdia del mateix dia. En Joan havia d'anar urgentment a Madrid perquè tenia un negoci de tractants al poble Pinto i li van enviar un telegrama a Bons Aires que li havien

Damunt aquestes línies, na Miquela i l'avió en què viatjava en Joan. (Aeroport de Madrid)

robat 12 tractors "Jhon Deere" i 34 sembradores de la mateixa marca.

El negoci de tractors, sembradores, motocultors, etc. li anava regular, no massa bé, i no guanyaven molts de doblers allà.

Na Miquela d'aquí a un mes començaria a ser mestra i així guanyarien més doblers.

Margalida Ma. Payeras Ramonell - 7è.

CARTA A RAQUEL

Estimada Raquel:

Esper que ens veurem aviat, perquè tenc una sèrie d'activitats preparades, com per exemple anar al riu a pescar granots, a diverses excursions, però tenia previst visitar un monument molt divertit, però la pluja l'ha enderrocat.

Ah! També tenc previst anar al cinema a veure la "peli" del mes: "Colmillo Blanco".

Per cert: ¿Com està la família? Esper que n'Aina s'hagi curat i ja pugui córrer.

¿Et recordes d'aquella noia que era molt rossa, amb els ulls cels, que es deia

Alba? Doncs ara ja no som amigues, perquè li vaig contar un secret i ella el va contar a tothom. Ja n'hi faré alguna que se'n recordarà!

Per cert: ¿Com et va l'escola? Jo esper que bé. Saps: la pròxima carta l'escriurem en anglès, ¿d'acord?

M'agradaria dir-te més coses, però ja no tenc més temps.

Adéu. Fins a una altra.

S'acomiada la teva bona amiga.

Ma. del Pilar Amengual Gomila - 8è.

CARTA A LA NOVIA I A MIQUEL ÀNGEL NADAL

Nou Camp - Barcelona

Estimada amiga: T'escric aquesta carta perquè m'ho han manat a l'escola. No és veritat, era una broma! No; és per poder xerrar una estona i contar-nos un poc els nostres sentiments i somnis.

No sé si te'n recordes, som un nebot d'en Toni Ripoll (aquell que té el Videoclub Hollywood) i ens vam conèixer en el partit Mallorca-Tenerife. ¿Te'n recordes?

Estic un poc cansat, però s'ha de deixar la pell en el camp per a ser com en Miquel. però ho puc aconseguir amb la il·lusió de jugar a futbol. El meu gran desig seria, primer jugar devora en Miquel i en Tomeu "Bou", i després guanyar el campionat del món amb ells dos. Esper que no ho diguis a ningú, he de guardar la meua reputació.

No vull ferir els teus sentiments, però et confés que ets la dona més guapa que he vist mai, però jo trob que les dones no només han de tenir cos, han de ser lliures i no han de ser racistes, sinó que han de parlar amb els homes i poder fer coses d'homes. i que els homes no han de ser masclistes, sinó que també poden escurar, fer el dinar... Oi que tu opines així!

Perdona. Ja sé que fa 2 ò 3 anys que ens coneixem, però he oblidat el teu nom. Em sona Margalida. ¿Pot ser? Perdona'm. Encara no he trobat cap noia; ho trob molt prest. Jo crec que ara és per estar junts, disfrutar-ho i treure tot el que puguis de l'escola, els esports, els amics... Però he de reconèixer que n'hi ha que estan ben bones! (tu ja m'entens).

(Continua a la pàgina següent)

Tercera Edat

EXCURSIÓ A MARINELAND

El 9 d'octubre, 122 persones de la 3a Edat participaren a una excursió. El matí visitaren el museu del castell de Sant Carles i el Castell de Bellver. I després d'un bon dinar (del que tots en sortiren enllepolits) encara pogueren contemplar tot quant de bon atraiant té el delfinariu de "Marineland".

BUNYOLADA

L'horabaixa anterior al dia de les Verges, el diumenge 20 d'octubre, com ja ve essent costum, en el local social es féu una gran bunyolada a la que hi participaren tots els associats que volgueren. I foren molts. Esdevingué un acte de compenetració i gaubança.

TROBADA A EIVISSA

Placa a Rafel Socias

Les associacions de la Tercera Edat de Balears tengueren una trobada a Eivissa el passat 4 d'octubre. S'hi reuniren uns 3.000 associats i es feu un acte conjunt en el poliesportiu d'aquella illa amb assistència del President de la Comunitat Autònoma i dels Consells Insulars de Mallorca i Eivissa.

Durant l'estada a aquella illa, els presidents de distintes associacions de majors tengueren una taula rodona allà on es formularen diferents reivindicacions, se sollicitaren ajudes, es feren preguntes i s'instà a diferents entitats perquè sien millorades tant com sia possible les atencions a la Tercera Edat.

CONCURS LITERARI

(Ve de la pàgina anterior)

Supòs que tot va bé entre tu i en Miquel. A mi em sembla que sí, oi! ¿Em sents? Quan us caseu, vull una invitació com a futura estrella del futbol (perdonar; ara no sé en què pensava).

Bé. Me n'he d'anar. T'envi una forta abraçada a tu i una bona "potada" a en Miquel. Ah! Digue's-li que faci un poc la pilota a en Cruiff perquè fitxi en Tomeu "Bou" i després a mi. Ah!, i també que no es posi gelós de mi pel que t'he dit.

Molts de petons!

Jaume Rossíol Garcia - 8è.

Durant l'acte central, a Rafel Socias, que també és president de les associacions de Balears, li feren entrega d'una placa amb aquesta inscripció: "A Rafel Socias Miralles, President de les Associacions de Majors de Balears amb motiu de la II trobada". Enhorabona!

Conferenciants montuïrers

ANTONI GOMILA JAUME

El passat 11 d'octubre, Antoni Gomila Jaume, propietari de la corredoria d'Assegurances "Gomila", en el transcurs de la convenció nacional del Grup "Azur", una asseguradora francesa, a la ciutat de Fuengirola (Màlaga), va pronunciar una conferència sobre "Patrimoni i Pla de Jubilació", un tema que el nostre país domina en profunditat i sobre el que havia recollit una documentació exhaustiva.

JOAN MIRALLES I MONSERRAT

El nostre col·laborador i alhora professor de la Universitat de les Illes Balears, Joan Miralles i Monserrat, ha estat convidat per la "English-Catalan Society" per oferir una sèrie de conferències a Anglaterra, a les ciutats de Cambridge, Londres, Bristol i Sheffield.

La "English-Catalan Society" conviada cada any un col·lectiu o un professor de l'àmbit català per realitzar conferències relacionades amb la cultura d'aquesta llengua.

TOT, AMB LEASING

Haga más rentable su actividad.
Equipamientos industriales y profesionales

* Ventajas fiscales

Las rentas que se satisfacen del LEASING son gastos fiscalmente deducibles.

* Sin inversión inicial

El usuario sólo está obligado al pago de la primera renta. Los pagos podrán ser, a elección del cliente, lineales o crecientes.

* A largo plazo

Los contratos tendrán una duración mínima de 2 años para bienes muebles y 10 años para bienes inmuebles, aunque estos plazos pueden ampliarse, siempre de mutuo acuerdo entre las partes.

* Flexible

La formalización del contrato de LEASING no requiere complicados trámites y permite unos aplazamientos que casi nunca puede ofrecer el proveedor.

MARCH LEASING S.A.
SOCIEDAD DE ARRENDAMIENTO FINANCIERO

FUTBOL

Els juvenils encara no han perdut cap partit

La imbatibilitat de l'equip de preferent ha durat fins a la novena jornada

Els resultats dels equips de futbol montuïrers corresponents al passat mes d'octubre han estat els següents:

BENJAMINS

Ses Salines, 2 - Montuïri, 5
 Algaida, 0 - Montuïri, 5
 Montuïri, 2 - Avance Artà, 3
 Porreres At., 1 - Montuïri, 7

INFANTILS

Badia Cala Millor, 2 - Montuïri, 2
 Montuïri, 1 - Campos, 1
 Murense, 1 - Montuïri, 0
 Montuïri, 0 - Binissalem, 1

CADETS

Montuïri, 0 - B. Ra. Llull d'Inca, 1
 Alaró, 0 - Montuïri, 1
 Montuïri, 4 - Poblense, 1
 Badia Cala Millor, 1 - Montuïri, 1

JUVENILS

Montuïri, 1 - Margaritense, 0
 B. R. Llull d'Inca, 1 - Montuïri, 3
 Montuïri, 4 - Llosetense, 1
 Ses Salines, 2 - Montuïri, 2

I PREFERENT

Montuïri, 2 - Marratxí, 0

Primer enfrontament en el decurs de la història d'ambdós clubs. Sense fer un gran esforç, el Montuïri va derrotar a un Marratxí que es va presentar en Es Revolt amb quatre baixes importants. El primer gol servit pel jove Toni Rebasca va resultar antològic. Es va internar en solitari per l'ala esquerra després de driblar tothom; va centrar damunt l'àrea i en Manolito va marcar. El segon fou aconseguit per l'esmentat Rebasca.

Verge de Lluc, 2 - Montuïri, 3

Va dur sort l'equip montuïrer perquè

els jugadors locals varen tenir oportunitats clares de marcar, i les desperdiciaren. Algú va comentar que "el Montuïri va dur la sort dels campions", i és que aleshores anava líder. La primera part va acabar 1 - 2. Els gols montuïrers foren marcats per Mariano, Juanjo i Manolito.

Montuïri, 0 - Pollença, 1

Es veia venir que l'equip que cometés un error perdria aquest encontre, paregut —a la primera part— a un joc d'escacs, a causa de la lluita entre dos esquemes que aspiraven a un domini tàctic que no es decantava ni cap a una banda ni cap a l'altra. Una falla a pocs segons per arribar al temps de descans va sentenciar el partit. La segona part fou molt dolenta a conseqüència de les expulsions de dos jugadors per equip.

Xilvar, 3 - Montuïri, 1

Els de Selva foren millors que els nostres perquè el Montuïri va fallar sobretot en defensa. Els gols de l'encontre discorregueren així: 1-0, 2-0, 2-1 i 3-1. Una altra vegada, en Manolito fou el goleador montuïrer.

A l'acabament d'octubre el Montuïri ja té dos equips amb millor puntuació. S'ha escrit que sembla que el Montuïri sofreix un "batxe".

BÀSQUET

Tres equips femenins de la vila participen en els campionats que comencen aquest mes de novembre: mini-bàsquet, infantils i cadets.

A la propera edició oferirem els noms de les jugadores i equips rivals.

Biel Gomila

El partit amb el Verge de Lluc, jugat a Ciutat, a la novena jornada, fou el darrer que guanyà el Montuïri abans de perdre la imbatibilitat

ESGLÉSIA EN CAMÍ
ACCIÓ SOCIAL

El grup d'Acció Social és un dels més dinàmics de la parròquia. A més d'atendre els casos de necessitat que hi pugui haver a nivell de poble, col·labora eficaçment en tasques més amples, de caràcter diocesà, com són:

"Deixalles": es recullen botelles buides, roba, paper, etc. que periòdicament ve a cercar el camió de "Deixalles", i que s'aprofiten i reciclen per part d'un grup de marginats acollits a aquesta institució.

El menjador del Patronat Obrer: els dissabtes i diumenges, el personal contractat no treballa, i s'ha de suplir aquest servei d'alimentar diàriament unes 200 persones, demanant la col·laboració de grups de voluntaris de distintes parròquies i institucions o moviments d'Església. La comunitat cristiana

(Continua a la pàgina següent)

Temporada 1991-92: Composició dels equips montuïrers

PRIMERA PREFERENT

Entrenador: Dario A. Fernández Font. **Jugadors:** Jaume Pocovi Mayol, Benet Campins Rioja, Mateu Gomila Nicolau (juvenil), Gabriel Matas Alcover, Joan López Campos, Joan Barceló Mayol, Pere Mariano Garcia Perelló, Sebastià Mas Gelabert, Antoni Rebasca Rosselló, Llorenç Bauzá Rigo, Joan Carles Palou Vidal, Manuel de Dios Vera, José L. Esteban Rodríguez (Zubi), Joan Verger Rossinyol, Rafel Fullana Miralles, Josep Serra Dilme, Joan Josep Estrades Cerdà, Miquel Samaniego Quiles, Bartomeu Verger Serra i Gaspar Mas Miralles. **Massatgista:** Pere Soler Oliver. **Delegats:** Joan Manera Trobat i Joan Verdera Gomila.

Demografia

Octubre de 1991

NAIXEMENTS

Dia 14.- Llorenç Pau Rigo Ginard, fill de Llorenç i de Joana.

Dia 15.- Joan Miquel Mas Nicolau, fill de Gaspar i Francisca.

Dia 20.- Miquel Vila Jiménez, fill de Bartomeu i Maria Dolors.

MATRIMONIS

Dia 12.- Joan Manera Roscar amb Catalina Beltran Ribas.

DEFUNCIONS

Dia 2.- Joan Sastre Miralles, casat, de 74 anys. "Pellusco".

Dia 9.- Margalida Trobat Andreu, viuda, de 86 anys. "Xesca".

Dia 25.- Jaume Fiol Garau, casat de 59 anys. "Terric".

Dia 28.- Antoni Verger Gornals, viudo de 89 anys. "De Son Coll".

Pluviòmetre

Octubre de 1991

Pluja caiguda a Montuïri

Dia	5	.....	.39	litres m2.
"	11	.....	6'7	"
"	12	.....	0'6	"
"	19	.....	8'5	"
"	21	.....	7'2	"
"	23	.....	5'4	"
"	26	.....	2'9	"
Total.	.....		.70'3	"

(Ve de la pàgina anterior)

de Montuïri ha contribuït darrerament enviant dos grups d'unes 8 persones a prestar aquest servei en l'espai d'un mes.

Les notícies d'Església que surten als diaris i revistes comercials solen ser més bé sensacionalistes, anacròniques i destructives. Per això pot ésser positiu que la gent conegui a través de la humil tribuna de **Bona Pau**, que hi ha petits grups de cristians que des de l'anonimat es preocupen per la situació dels més necessitats.

El grup d'Acció Social està obert a tothom qui vulgui aportar suggerències i col·laboració, tenint en compte que els pobres i marginats són els benaventurats i preferits en el Regne de Déu.

Noces d'or

7 Novembre 1941

Miquel Manera Vich "de Sa Costa" amb Margalida Servera Miralles "Porreres"

Noces d'argent

24 Novembre 1966

Jaume Gomila Mas "Molinar" amb Francisca Nicolau Gomila "Rubina"

Els desitjam que aquest esdev eniment sia auguri de salut i molts d'anys de felicitat

Temps passat

25 ANYS ENRERA

13 de Novembre de 1966

Nous regidors

Per cobrir les vacants que deixaran els qui han de cessar, avui han estat elegits els següents: Mateu Jordà Mateu i Josep Pocoví Roca, pel terç familiar; Antoni Martorell Bauzá i Joan Cerdà Miralles, pel terç sindical; i Miquel Bauzá Miralles i Gabriel Mayol Mayol, pel terç corporatiu.

50 ANYS ENRERA

30 de Novembre de 1941

Cessament del manescal

Dia 30 de novembre de 1941 i després d'haver exercit de manescal de Montuïri durant 27 anys, Guillem Gayà Bonet ha cessat a petició pròpia "degut a les dificultats amb què es topava per haver de venir diàriament a la vila".

100 ANYS ENRERA

20 de Desembre de 1891

Nou secretari

El que era secretari de l'Ajuntament, Miquel Gomila Manera, a la sessió del passat dia 13 va presentar la dimissió, però aquell mateix dia no es va poder nomenar Miquel Clar Sastre, llicenciat de l'Exèrcit, per haver empatat a vots amb Macià Manera Verger, que ja ho havia estat. Però avui el vot de qualitat del batle Ferrando decidí que fos Miquel Sastre el nou secretari.

Gloses

CELEBRANT SANT MIQUEL

Tres arcàngels s'han reunit per celebrar en un sol dia una festa que amb delit en tres dies se vivia.

Gabriel anunciava, Sant Rafel acompanyava, i l'arcàngel Sant Miquel —mentre el malvat trepitjava— tocava amb un dit al cel.

Sant Miquel és es Patró de l'amo en Miquel "Parrí", nostre estimat glosador, que no duu gens mal camí. Saluda a casat i fadrí, i en trobar una madona, sobretot si està bona, tot d'una gira en rodó, per evitar sa temptació de no caure dins sa roda enganxant-se an es carretó.

Jo som un mal glosador que es paper ha de mester; esperem que l'any que ve glosi sense mirar-ló.

Andreu Genovart

Que molts d'anys en companyia de tots es qui som aquí; molts d'anys poguem enaltir Sant Miquel amb alegria; que mos doni llum i guia per prendre un bon camí.

Miquel Massanet "Parrí"

Miquel "Parrí" jo et salut, que molts d'anys puguis fer festa; tant de dia com de vespre te conservis sa salut.

Tomeu Gomila "Canet"

A EN RAFEL "TERESA" PEL SEU SANT

Que molts d'anys, amic Rafel, facis festa amb alegria; si mos moríssim un dia que mos topàssim voldria tots plegadets en el cel.

Miquel "Parrí"

Cuinar en casa

PANADES SENSE SAIM

- 2 Tasses d'oli d'oliva.
- 1 Tassa de suc de taronja.
- 1 Tassa de llet.

Ma. Francisca Gomila "Xigala"

Pel sistema de votacions i la presentació de candidats es renovarà el Consell Parroquial

RENOVACIÓ DEL CONSELL PARROQUIAL

Dia 14 d'octubre es va reunir el Consell Parroquial de Pastoral, i entre altres assumptes es va plantejar la renovació dels membres que l'integren. Es va acordar que cada comissió o grup dels que l'integren elegesqui un representant, en lloc dels dos que hi han figurat fins ara. Els altres, fins a un total de quinze membres seglars, seran designats per la comunitat reunida en assemblea, o pel mateix Consell renovat. Una petita comissió va quedar encarregada d'organitzar el sistema de votacions i la presentació de candidats per part de la comunitat cristiana.

Esperam poder oferir pròximament la llista completa dels components del nou Consell que assumirà la responsabilitat d'organitzar i animar la pastoral de la nostra parròquia. Seria convenient que hi entrassin algunes persones amb vertadera inquietud i amb ganes d'aportar noves idees i actituds dinamitzadores. Tota la comunitat hi sortiria guanyant.

CATEQUESI JUVENIL

Un grup de joves que el curs passat iniciaren un procés de maduració en la fe mitjançant unes trobades quinzenals, es reuniren dia 26 d'octubre per consolidar la continuïtat del procés iniciat.

La pròxima trobada quedà fixada per al dissabte dia 9 de novembre a les 4'30 del capvespre. Malgrat la manca de persones disposades a donar una mà com a monitors en la pastoral juvenil de la nostra parròquia, esperem que la situació millori i el procés de fe pugui seguir endavant, si tots ens donam la mà.

CURSET DE NOVIS

El dilluns dia 28 de novembre a les 9 del vespre, a Ca Ses Monges de Petra, començarà un nou curset preparatori per a les parelles que facin comptes contreure matrimoni dins els pròxims mesos al nostre arxiprestat.

Els interessats es poden inscriure a la parròquia corresponent.

CALENDARI PASTORAL

Parròquies Solidàries de
Montuïri, Algaida i Porreres

Curs 1991-92

Detall de la portada

FESTA DE SANTA CECÍLIA

Com de costum, el Patronat de Música vol honorar la festivitat de la patrona musical Santa Cecília.

A aquesta celebració s'hi apunta una vegada més la nostra parròquia, amb els següents actes:

El diumenge dia 17 de novembre, a les 11 del matí: ofici solemne, amb la participació de la coral parroquial, sota la direcció de Baltasar Fiol. Seguidament actuació de la Banda de Música de Montuïri, dirigida per Pere Miralles.

Per arrodonir la festa, tenint en compte que "no només de música viu l'home", les dues entitats seran convidades per la parròquia a un dinar polifònic, cantat a distintes veus i a distintes boques.

Que sigui per molts d'anys!

CATEQUESI FAMILIAR

Tal com anunciàvem el mes passat, dia 22 d'octubre es reuniren els pares interessats en assumir conjuntament amb la parròquia la tasca de la formació catequètica dels seus propis fills.

Es va acordar iniciar les trobades dels nins amb les catequistes dia 28 d'octubre i continuar amb una periodicitat

quinzenal, en dilluns alterns, a les 6 de l'horabaixa, mentre la circumstància ho permetin.

Els pares que s'han apuntat al primer curs de Catequesi Familiar es reuniran normalment els dilluns a les 9 del vespre a la rectoria, a no esser que hi hagi incompatibilitat amb altres activitats pastorals, i en aquest cas la reunió es faria l'endemà, dimarts. La freqüència també serà quinzenal, a no esser que s'intercali alguna celebració.

Un bon grup de pares que el curs passat dugueren a bon terme el primer curs de Catequesi Familiar volen seguir amb un segon curs el procés iniciat. Es reuniran cada dues setmanes, a partir del divendres dia 8 de novembre.

Coratge, i endavant, per bé de tots: pares, fills i catequistes.

FORMACIÓ PER A CATEQUISTES

El dimecres dia 23 d'octubre tengué lloc a Vilafranca de Bonany la primera trobada comarcal de catequistes programada per al present curs 1991-92.

El rector solidari Bartomeu Tauler va dirigir el tema, entorn a la formació dels Evangelis. Hi assistiren un bon grapat de catequistes, procedents de diversos pobles del nostre arxiprestat.

Com a complement, la parròquia aollidora de Vilafranca donà testimoni de la seva experiència i activitat catequètica en quant a personal, metodologia i material emprat en la catequesi als diferents nivells.

La pròxima trobada conjunta serà a la rectoria de Montuïri, el dimecres dia 20 de novembre a les 9 del vespre. El tema serà dirigit per mossèn Rafel Umbert, Vicari Episcopal de la zona IV, entorn a les "temptacions de Jesús".

La sessió està oberta igualment als pares, que almanco en teoria són els primers interessats en la formació catequètica dels seus propis fills.

COLLECTA DEL DOMUND-91

La collecta extraordinària del Domund-91, celebrada dia 20 d'octubre, va recollir a Montuïri un total de 69.550 pessetes.

Gràcies